

Tribuna școlii

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățămîntului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 272 (1 358)
Sîmbătă 16 februarie 1985

8 pagini — 2,50 lei

„ANUL 20 AL EPOCII NICOLAE CEAUȘESCU”

PROFUNDE RESURSE ȘI SEMNIFICAȚII EDUCATIVE

În iunie 1965, de la tribuna Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, prezenta înaltului forum al comuniștilor, întregului popor, un vast și cetezător program de dezvoltare a economiei naționale și a întregii vieți sociale și culturale, caracterizat prin rigurozitatea analizei științifice și dezvoltării noastre socialiste, prin profunzimea relevării aspectelor specifice construcției noii orinduirii în țara noastră și prin amploarea dimensiunilor la care se proiectau, în spirit revoluționar, sarcinile de viitor ale României contemporane.

Se împlinesc, anul acesta, două decenii de muncă plină de abnegație a întregului popor în care acesta, prin realizările fără precedent dobîndite în îndeplinirea politicii partidului, a răspuns cu însuflețire și cu convingere în justele cerșuri ale lumii deschise de cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., orientărilor și direcțiilor de dezvoltare înfățișate de secretarul general al partidului. Sint 20 de ani de contribuție personală, originală atât în domeniul creației teoretice, cit și în cel al practicii construcției politice, economice și social-culturale, cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu se înscrie în istoria devenirii noastre ca ctitor al României socialiste contemporane, personalitate dăltuită în acest timp al marilor împliniri socialiste pe care, cu justificată mîndrie, îl numim „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

Sint anii modernizării învățămîntului românesc, așezării lui pe baze științifice, ai integrării sale cu cercetarea și producția, scopul principal fiind încadrarea în muncă și în societate a tineretului în deplin acord cu dezvoltarea economică a fiecărui județ, a întregii țări, temeinică pregătire profesională și culturală a omului muncii de mîine.

În cadrul manifestărilor cu care întregul nostru popor întâmpină împlinirea a 20 de ani de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., acțiunile ce se vor organiza cu elevii sint menite să adîncească înțelegerea de către aceștia a politicii partidului nostru, concepția și gîndirea secretarului general al partidului privind construcția socialismului și comunismului în țara noastră, precum și contribuția sa la rezolvarea marilor probleme cu care se confruntă lumea contemporană. Prin încorporarea în munca educativă din uni-

țile de învățămînt a acestei aniversări se realizează o mai profundă cunoaștere a marilor îndepliniri obținute în aceste două decenii, a semnificațiilor lor și a modului în care aceste îndepliniri vin să confirme justetea politicii partidului nostru, rolul său conducător în viața întregii noastre societăți, forța de nezdruclinat pe care o reprezintă voința unanimă a întregului popor de a munci, cu devotament și cu pasiune, strîns unit în jurul secretarului general al partidului, pentru neîntrerupta înflorire a patriei socialiste.

Ca în toate celelalte unități de învățămînt din țară, și în liceul nostru — cunoscut și apreciat de numeroasele sale generații de absolvenți, de părinții acestora și de toți cei în mijlocul cărora absolvenții noștri și-au continuat studiile ori s-au încadrat în activitatea profesională — munca educativă se bucură de o atenție deosebită, fiind integrată organic și prioritar în procesul instructiv-educativ, respectiv la lecții și în activitatea de laborator și din atelierul școlar, precum și în manifestările dedicate exclusiv muncii educative. În perioada ce urmează, pînă la încheierea anului de învățămînt, colectivul didactic al liceului va asigura îmbogățirea muncii educative, cu prezentarea realizărilor și semnificațiilor acestei strălucite perioade de 20 de ani ale „Epoicii Nicolae Ceaușescu”, precum și cu perspectivele deschise de Congresul al XIII-lea al P.C.R. pentru cincinalul următor, și orientările dezvoltării în ultimul deceniu al acestui secol.

În cadrul înaltului omagiu pe care poporul nostru, prin munca și realizările sale, îl aduce secretarului general al partidului, cu prilejul împlinirii a 20 de ani de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R., colectivul liceului nostru — profesori și elevi — este hotărît să desfășoare o activitate calitativ superioară și să asigure o temeinică pregătire a tuturor elevilor pentru muncă și pentru viață, pentru îndeplinirea nobilei sale misiuni de a pregăti cadre cu o înaltă calificare, antrenate responsabil în cercetare și proiectare tehnologică, fiind capabile să contribuie eficient la introducerea progresului tehnic în industria românească, în întreaga economie națională.

Prof. ELENA MIHAI
directoarea Liceului Industrial
„Ion Luca Caragiale” din București

NIVELUL DE PREGĂTIRE A ELEVILOR — CRITERIU AL MUNCII DIDACTICE

Anul de învățămînt 1984—1985 se desfășoară, în acest trimestru, sub rigorile unei terni geroase, cu cantități mari de ninsoși, deseori viscolite, fapt care a creat și încă mai produce unele dificultăți în bunul mers al procesului instructiv-educativ. Datorită măsurilor luate în fiecare localitate și la nivelul fiecărei unități de învățămînt, colectivele didactice din întreaga țară asigură realizarea sarcinilor acestui trimestru școlar, urmînd obținerea de către elevi a unor rezultate cit mai bune.

Unele din principalele preocupări, manifestate cu deosebită grijă, le constituie continuarea — în condiții cit mai bune, și fără nici un fel de întreruperi — a activității didactice și frecvența regulată a elevilor, participarea întregului personal didactic la buna desfășurare a muncii în grădinițe, școli și licee.

Avînd în vedere necesitatea parcurgerii integrale și cu succes a prevederilor programelor de învățămînt, cadrele didactice, colectivele de catedră și conducerea unităților de învățămînt au dezbătut și și-au propus modalități adecvate de lucru, printre care: reconsiderarea planificării lecțiilor (unde acest lucru a devenit necesar), efectuarea unor reduceri din volumul informațional al unor lecții, fără a prejudicia însă realizarea obiectivelor instructiv-educative ale fiecărei discipline în parte, comasarea unor lecții, intensificarea predării pentru ca elevii să lucreze cit mai eficient în cadrul orelor, folosirea metodelor, pro-

cedeelor și tehnicilor didactice active, sporirea motivației și intereselor elevilor față de munca de învățătură și altele.

În urma analizei rezultatelor la învățătură ale elevilor, obținute în trimestrul școlar precedent, se iau măsuri pentru sprijinirea — prin muncă individualizată, meditații în cadrul școlii, atragerea părinților la efectuarea de către copiii lor a sarcinilor școlare de învățătură ș.a. — a elevilor care manifestă unele rămîineri în urmă în activitatea lor școlară, astfel încît, încă din acest al doilea trimestru al anului de învățămînt pe care îl parcurgem, să se obțină cu toate clasele și cu fiecare elev în parte rezultate care să conducă la încheierea cu succes a acestui an școlar.

Pînă la încheierea acestui an școlar, se vor desfășura etapele superioare ale concursurilor pe discipline de învățămînt și pe meserii, fapt care impune intensificarea pregătirii elevilor participanți la aceste concursuri, pentru a se obține numai rezultate bune și foarte bune.

Se cere o atenție examinare a tuturor sarcinilor ce revin cadrelor didactice și elevilor, de la frecvența la ființă, de la parcurgerea ritmică și integrală a sarcinilor pînă la buna desfășurare a tuturor acțiunilor și manifestărilor, de la efectuarea temelor și pînă la grija pentru buna păstrare a

COSTIN ȘTEFĂNESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

În cincinalul 1981—1985 — expresie a grijii partidului nostru, a îndrumării personale a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului — în cadrul importantelor fonduri alocate de statul nostru socialist pentru continua dezvoltare și perfecționare a învățămîntului au fost construite și date în folosință noi spații de școlarizare menite să asigure cuprinderea integrală a tuturor generațiilor de copii și tineri de vîrstă școlară, pregătirea lor, în cele mai bune condiții, pentru muncă și pentru viață.

În imagine: o nouă și impunătoare clădire în peisajul urban al cartierului Băneasa din București — Grădinița Nr. 122, inaugurată odată cu deschiderea anului de învățămînt 1984—1985; în interiorul revistei, fotografiile, realizate în această săptămîină, înfățișează momente din viața de fiecare zi și din gama bogatelor activități educative organizate cu preșcolarii, imagini ale copilăriei la a cărei fericire veghează conducerea partidului și statului nostru, secretarul general al partidului.

ALEGERILE DE DEPUTAȚI DE LA 17 MARTIE

Eventmente de deosebită însemnătate în viața politică a țării, cel de-al III-lea Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste și ce-a de-a II-a Conferință pe țară a Organizației Democrației și Unității Socialiste au marcat începutul campaniei electorale pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională și în consiliile populare comunale, orașenești, municipale și județene, ce vor avea loc la 17 martie 1985.

În perioada premergătoare alegerilor se desfășoară o intensă muncă politico-organizatorică, în centrul căreia se află chemarea secretarului general al partidului, care a spus că e necesar „să întîmpinăm alegerile cu rezultate cit mai bune, în toate sectoarele de activitate”, indicînd, în același timp, „să se ia măsuri ferme în direcția perfecționării învățămîntului și pregătirii temeinice a forței de muncă și a cadrelor pentru toate sectoarele de activitate.”

În unitățile de învățămînt de toate gradele, în această perioadă, un accent deosebit în ceea ce privește munca educativă este necesar să se pună pe cunoașterea de către elevi a semnificațiilor politice pe care o au alegerile de deputați în viața întregii noastre națiuni socialiste. Pornim în această activitate de la cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al III-lea Congres al F.D.U.S. și la cea de a II-a Conferință Națională a O.D.U.S., folosind Rezoluția adoptată și toate celelalte documente și

materiale ce vor fi date publicității. În presă vor apărea, de asemenea, articole și consultații care vor releva semnificația alegerilor de deputați ca manifestare a democrației muncitorești-revoluționare a orînduirii noastre socialiste și prin care vom cunoaște mult mai îndeaproape realizările dobîndite de poporul nostru în îndeplinirea politicii Partidului Comunist Român în ultimul cincinal și în perioada care a trecut de la cel de-al IX-lea Congres al P.C.R. Avem îndatorirea ca, studiînd aceste documente și materiale, să desfășurăm o amplă activitate de informare politică a elevilor, de continuă ridicare calitativă a nivelului activității de educație revoluționară desfășurată în școli și licee. Concentrînd-ne atenția asupra perfecționării procesului instructiv-educativ, asupra fiecărei lecții și ore de activitate cu elevii, să asigurăm o cit mai activă valorificare a resurselor educative de care dispune munca didactică-educativă desfășurată cu elevii, ca expresie a adeziunii depline a întregului personal didactic la platforma electorală a Frontului Democrației și Unității Socialiste pentru alegerile din 17 martie, a atașamentului profund față de politica partidului nostru, față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului.

Prof. MARIN ILIESCU
director în Ministerul Educației
și Învățămîntului

ANUL INTERNAȚIONAL AL TINERETULUI

PRESTIGIOASĂ INIȚIATIVĂ A ROMÂNIEI SOCIALISTE

În decembrie 1979, prin Rezoluția Nr. 34/151 a Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite — la inițiativa țării noastre, în spiritul politicii promovate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privind soluționarea marilor probleme contemporane — anul 1985 a fost proclamat ca „Anul Internațional al Tineretului”.

S-a pornit de la ideea ca această acțiune de largă participare internațională să constituie „o posibilitate utilă și semnificativă pentru a atrage atenția asupra situației, cerințelor și aspirațiilor tineretului, pentru dezvoltarea cooperării la toate nivelurile privind problemele tineretului și ale implicării acestuia în studierea și soluționarea problemelor majore naționale, regionale și internaționale.”

În urma recomandării primei sesiuni din anul 1981 a Comitetului Consultativ al O.N.U. pentru Anul Internațional al Ti-

neretului, Adunarea generală a O.N.U. au adoptat „Programul complet de măsuri și activități ce urmează a fi întreprinse înainte și în timpul Anului Internațional al Tineretului”. Acest Program a stimulat constituirea unor comitete naționale în aproape 130 de țări. La 19 septembrie 1981 a fost creat Comitetul Național Român pentru Anul Internațional al Tineretului, alcătuit din peste 100 de membri, al cărui președinte este tovarășul Nicu Ceaușescu, prim secretar al C.C. al U.T.C.

În perioada premergătoare anului 1985, au avut loc numeroase acțiuni, dintre care un larg ecou au avut cele cinci reuniuni regionale — organizate pe baza unei hotărîri a Adunării Generale a O.N.U. din anul 1983 — care au elaborat

TRAIAN PĂLTINEANU

(Continuare în pag. a 2-a)

CONCURS DE MATEMATICĂ

pentru elevii claselor a IV-a, a V-a și a VI-a

Începând din acest an școlar, se organizează un concurs de matematică, cu caracter experimental, și pentru elevii claselor a IV-a, a V-a și a VI-a.

- Concursul are următoarele etape :
 - etapa pe școală, în perioada 25—31 martie a.c.
 - etapa pe comună, oraș (sector), în perioada 28 aprilie—12 mai a.c.
 - etapa finală, pe județ, la data de 9 iunie 1985.

Organizarea concursului pentru clasele a IV-a, a V-a și a VI-a ține seama de stadiul dezvoltării psihice a copiilor și de rezistența lor la efort intelectual prelungit. De aceea, probele scrise pentru elevii clasei a IV-a vor dura o singură oră, pe cînd pentru cei din clasele a V-a și a VI-a, două ore. Se știe că pînă la vîrsta de 11 ani, în medie, gîndirea copiilor se găsește în etapa de dezvoltare operațional-concretă, urmînd ca, începînd de la 11 ani, să treacă, treptat în etapa logic deductivă. Nu putem considera că acest salt calitativ se face spontan, ci în trepte care ajung cel puțin pînă la vîrsta de 15 ani. De această dezvoltare se va ține seama în alcătuirea problemelor care se vor da la concurs. Nu vor fi probleme a căror rezolvare cere un mare efort de gîndire abstractă și operații numeroase, dar nu se vor exclude problemele de perspicacitate, precum și tipurile de probleme cu care concurenții sînt obișnuiți din activitatea în clasă.

Ceea ce Ministerul Educației și Învățămîntului și Societatea de Științe Matematice urmăresc prin organizarea acestui concurs sînt stimularea aptitudinilor și atragerea elevilor de vîrstă fragedă spre

rezolvarea de probleme matematice. Este prea bine cunoscută înclinația lor pentru jocuri, atît sportive cit și intelectuale, ca rebusuri, ghicitori, anagrame, labirinte etc. Învățătorii și profesorii care știu să folosească această înclinație naturală reușesc să realizeze și în rezolvarea de probleme, trezind plăcerea elevilor de a rezolva și chiar de a compune probleme. De aceea, avem convingerea că acest concurs se va bucura de adeziunea multor elevi, care vor vedea în el o nouă formă atractivă de competiție ce le va stimula ambiția de a se remarca și de a învinge, ambiție nobilă și plină de rezultate ferice pentru formarea lor pentru viață și profesie pe care le vor îmbrățișa în viitor.

În acest scop, învățătorii și profesorii se vor strădui, desigur, prin activități diferențiate sub formă de jocuri matematice, exerciții și probleme atrăgătoare, construite potrivit intereselor vîrstei, să formeze și să dezvolte flexibilitatea, mobilitatea și inventivitatea gîndirii copiilor, pentru a obține rezultate cît mai bune.

Elevii care se vor remarca în acest concurs vor fi antrenați la activitățile cercurilor de matematică și taberelor speciale de profil, avîndu-se în vedere ridicarea continuă a performanțelor acestora.

Atît viitorilor participanți la concurs, cit și dascăliilor acestora, le urăm mult succes.

Acad. NICOLAE TEODORESCU
președintele Societății
de Științe Matematice
Prof. IOAN MITRACHE
inspector general
în Ministerul Educației și Învățămîntului

CĂRȚI NOI

LUCRĂRI REFERENȚIALE PENTRU CADRE DIDACTICE

Biblioteca Centrală Pedagogică a realizat — pe linia bogatei sale activități de informare de specialitate a cadrelor didactice — două lucrări referențiale care au apărut recent și pe care le prezentăm, apreciîndu-le drept două surse valoroase de lectură și studiu.

„Lectura la copii și adolescenți“

În colecția „Biblioteca școlară“ a apărut cea de a cincea lucrare consacrată lecturii la copii și adolescenți, organizată, așa cum se arată și într-un scurt studiu introductiv, în perspectiva celor patru trepte ale lecturii : literală, funcțională, critică și creatoare.

Publicat sub redacția unui colectiv al bibliotecii (A. Lauterman, G. Cotuna, Fl. Găță, M. Gheorghe, M. Ghișescu, M. Hesselman și G. Mazilescu) cu referate realizate de M. Debruyker, M. Ghișescu, A. Lauterman, S. Lăzărescu, S. Ștefănescu-Prodanovici și E. Rusu, volumul prezintă studii asupra lecturii împreună cu instrumente de cercetare științifică și cu rezultate ale unor cercetări aparținînd unor autori din mai multe țări cu învățămînt dezvoltat.

Referatele prezintă pe larg teme ca : factorii care influențează deprinderea cititului, studierea și măsurarea rezultatelor în lectura silențioasă, determinarea nivelului adecvat al textelor de lectură pentru fiecare elev în parte, atitudinea copiilor față de lectură, flexibilitatea în viteza cititului, deprinderile de lectură, lectura rapidă, formarea intereselor elevilor pentru lectură și altele.

„Onisifor Ghibu“

Biblioteca Centrală Pedagogică și Catedra de pedagogie-psihologie a Universității din București au editat un volum intitulat : „Onisifor Ghibu — 109 de ani de la naștere“ — în care sînt publicate

comunicările științifice prezentate la un simpozion organizat cu prilejul aniversării acestui pedagog și organizator al învățămîntului din Transilvania în perioada dintre cele două războaie mondiale ; aniversarea și a fost înscrisă de UNESCO în lista aniversărilor personalităților de seamă ale culturii universale.

În volum (coordonatori : conf. univ. dr. Ioan Cerghit, conf. univ. dr. Ion Gh. Stașcu, Mihai Ghivirigă și Alfred Lauterman), pe lîngă cele 20 de comunicări, aparținînd unora dintre cei mai valoroși cercetători, cadre didactice universitare, alți oameni de știință și cultură, cititorul are la îndemînă și o listă bibliografică de cărți și articole privind personalitatea lui Onisifor Ghibu și manifestările științifice organizate în țara noastră cu prilejul aniversării sale.

Biblioteca Centrală Pedagogică ne informează că achiziția acestor lucrări se face în Capitală de la sediul bibliotecii (Str. Zolomit nr. 12, telefon 15 75 71), iar în provincie de la casele personalului didactic (pentru cadre didactice) sau prin inspectoratele școlare județene (pentru școli).

C. ȘTEFAN

ANUL INTERNAȚIONAL AL TINERETULUI

(Urmare din pag. 1)

planuri de acțiune cu problematică specifică diferitelor zone geografice ale lumii.

În țara noastră au avut loc numeroase seminarii internaționale, reuniunea regională pentru Europa, întîlniri ale tinerilor și studenților din Balcani și alte acțiuni de mare însemnătate și ecou internațional.

În luna octombrie 1984, cea de a 39-a sesiune a Adunării generale a O.N.U. a adoptat o altă inițiativă a țării noastre, cu 105 coautori, privind organizarea unei Conferințe Mondiale a Națiunilor Unite pentru Anul Internațional al Tineretului, alcătuită din ședințe plenare ale Adunării generale a O.N.U. din anul 1985.

Calendarul foarte bogat al acțiunilor și toate manifestările care au loc în anul 1985, Anul Internațional al Tineretului — care se organizează pe plan național, regional și internațional — privind locul și rolul tineretului în lumea contemporană, relevă cu prisosință importanța acordată acestei inițiative, promovate de țara noastră, în atenția tuturor statelor și guvernelor lumii, a tineretului de pretutindeni și a întregii omeniri.

Este încă o expresie a prețuirii care se bucură în întreaga lume politică externă a României socialiste, concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii noastre, privind soluționarea tuturor problemelor pe care le întîmpină și le are de soluționat omenirea în zilele noastre.

Întîlniri colegiale

Pentru a veni în sprijinul cadrelor didactice, absolvenții ale liceelor, liceelor pedagogice, fostelor școli normale și institutelor pedagogice, care își sărbătoresc împlinirea unui număr de ani de la absolvire și înterarea în munca didactică, revista noastră publică anunțuri în mod gratuit. Primim și publicăm anunțurile numai dacă sînt vizate de conducerea școlilor sau institutelor în care urmează să aibă loc sărbătorirea. Rugăm ca textele să fie redactate clar și cît mai concise.

În cazul în care, din lipsă de spațiu, nu vom putea publica toate anunțurile primite în redacție și vom fi nevoiți să le amînim pentru numărul revistei din luna următoare, vă rugăm să publicați anunțurile referitoare la liceele pedagogice (școli normale) și institutele pedagogice.

Absolvenții Școlilor Normale de Femei și Băieți din Piatra Neamț, seria 1942, sînt invitați să-și anunțe adresele actuale ale cadrelor lor Vasiliu Maria, Bulevardul Decabal, Bloc 66, Sc. B. Ap. 36, Piatra Neamț, telefon 14054, sau Simion Mircea, Str. Făgetului Nr. 8, Bloc V3, Sc. B. Ap. 29, Piatra Neamț, telefon 27076, în vederea organizării întîlnirii lor din 6—7 iulie 1985.

Absolvenții Liceului Pedagogic din Tîrgoviște, promoția 1975, învățători și învățătoare, sînt invitați la întîlnirea colegială de 10 ani. Participarea se va anunța pînă la 25 aprilie 1985, la Manea Gabriel, telefon 926 3 48 78.

Sîmbătă, 7 septembrie 1983, ora 10, la Liceul Pedagogic din Craiova, se organizează întîlnirea promoțiilor 1955 (A și B), 1957 — B și 1958 — B ale acestui liceu. Relații la prof. Andrei Gh. Petre, Bălcești, județul Vîlcea, telefon 302.

NIVELUL DE PREGĂTIRE A ELEVILOR — CRITERIU AL MUNCII DIDACTICE

(Urmare din pag. 1)

manualele școlare transmisele și, astfel încît să nu se producă aglomerații de sarcini de învățare, supraîncărcări ale activității cadrelor didactice și învățării elevilor.

O atenție deosebită este necesară ad se acorde activităților educative înscrise în Programul unic al unităților de învățămînt, orelor de dirigerie și manifestărilor extrașcolare, dezvoltării colaborării cu organizațiile revoluționare de copii și tineret din școli, de asemenea, se cere concentrarea eforturilor pentru orientarea școlii și profesională a elevilor și înscuș, în acest scop, a tuturor măsurilor ce se impun.

Continuînd activitățile de perfecționare — îndesebi prin studiu individual și dezbateri în colecțiile de catedră — este necesar să se ia toate măsurile corespunzătoare pentru buna organizare și conducere a unităților de învățămînt și pentru introducerea în procesul instructiv-educativ a tuturor cunoștințelor dobîndite prin cursurile de perfecționare, schimbările de experiență și alte acțiuni similare, care au fost organizate de Ministerul Educației și Învățămîntului, de inspectoratele școlare județene, precum și la nivelul colecțiilor didactice

ce, în perioada necesară de timp a acestor activități.

Așa cum este cunoscut, succesul la învățarea al elevilor — care constituie un criteriu de bază al evaluării muncii cadrelor didactice — este hotărît de dezvoltarea de școală în care fiecare învățător și profesor își pregătește din vreme, cu grijă, și cu pricepere lecțiile ce urmează să le predese elevilor, acțiunile pe care le vor desfășura ca activități, înscuș din sarcinile și atribuțiile ce le revin. În acest sens, de o mare importanță sînt activitățile de instruire și control de la nivelul unităților și la nivel organizațional de conducere școlară și pînă la activitățile complexe organizate de Inspectoratele școlare. E necesar să se asigure luarea celor mai potrivite măsuri pentru a se generaliza experiența pozitivă și pentru a se selecta cit mai grabă cele mai bune exemple și să se răspîndească în școli.

La evaluarea de perfecționare a muncii cadrelor didactice este necesar ca, acționînd sub direcția îndrumătoare și conducere a organelor și organizațiilor de partid, să colaborăm cit mai îndeaproape cu organele didactice din unitățile de învățămînt, în lîngă cele care pot contribui, sub o formă sau alta, la îmbunătățirea muncii școlii.

educativ în scopul educării moral-civice și revoluționare-patriotice a elevilor.

- Tot la Bacău, la Liceul Industrial Nr. 2 s-a desfășurat încă o manifestare științifică : „Învățămînt, cercetare, producție“, la care au participat cadre didactice băcăuane și din municipiul Iași, precum și specialiști din întreprinderi economice, direct interesați de o asemenea tematică
- Sub egida Societății de Biologie, Filiala Ploiești, profesorii de biologie prahoveni au avut o deosebit de atractivă întîlnire cu acad. Ștefan M. Milcu. În cadrul unui viu dialog, savantul a dat răspuns celor prezenți la numeroase probleme neuroendocrinologice și de genetica bolilor endocrine. (Prof. Aurel Manea)
- Profesora Teofilia Pop, de la Școala din Coroisin-martin, județul Brașov, este o pasionată a istoriei matematice — obiectul pe care îl predă la clasă. Într-un frumos și documentat articol, intitulat „Primele noțiuni de aritmetică comercială în limba română tipărite la Brașov“, profesora arată, între altele, că întitul tratat de drept comercial din Brașov a fost „Pravila comercială“ tipărită în anul 1837 de către profesorul Emanoil I. Nichifor. În alte localități din Transilvania, însă, precum și din Moldova și Tara Românească (serie autotorea) primele tipăriții românești de matematică au apărut cu mult mai devreme
- „Argumente pentru opțiunea școlară-profesională“ — un pliant de mare interes pentru orientarea școlară și profesională a elevilor, editat de Inspectoratul Școlar al județului Hunedoara
- Două noi unități preșcolare cu orar prelungit au fost inaugurate recent în Capitală : Grădinița Nr. 122, din cartierul Băneasa (directoare Hripsinê Bianu) și Grădinița Nr. 197, din cartierul Militari (directoare Elena Roman)
- Liceul Pedagogic „Vasile Lupu“ din Iași a găzduit întîlnirea dr. Alexandru Zub, de la Institutul de Istorie „A. D. Xenopol“, cu elevii și cadrele didactice din

Fișier bibliografic

— EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ —

- Prof. dr. Emanoil Manolescu : Farmacologie, et. a II-a, 1984, 471 pag., 43 lei ;
- Mihail Irim : Dinamica structurilor și inginerie seismică, ed. a II-a revizuită, 1984, 584 pag., 54 lei ;
- Prof. univ. dr. ing. I. Marian : Utilaje de încălzire și transport minier, 1984, 455 pag., 43 lei ;
- Prof. dr. ing. Octavian Florea ; referent lucrări Romulus Dima : Procese de transfer de masă și utilaje specifice, 1984, 416 pag., 16 lei ;
- Prof. dr. Gh. Mareș ; prof. dr. doc. Maria Bezeanu ; prof. dr. ing. Cornelia Bejan ; conf. dr. ing. Agneta Băteș ; șef de lucrări Rodica Cătuneanu : Chimia anorganică, ed. a II-a revizuită, 663 pag., 65 lei ;
- Prof. dr. ing. Alexandru Pops : Locomotive și autoturisme cu motoare termice, 1984, 563 pag., 52 lei ;
- Prof. dr. ing. Edmond Nicolau ; conf. dr. ing. Mariana Belis : Măsurări electrice și electrofizice ed. a III-a îmbunătățită, 1984, 447 pag., 45 lei ;
- Prof. dr. inz. Petru Băiță : Tehnologia școlii, ed. a II-a, 1984, 624 pag., 39 lei ;
- Prof. dr. ing. V. Iabă : conf. dr. ing. I. Tereș : Model pentru producția prin deformare, ed. a II-a revizuită, 1984, 469 pag., 45 lei ;

Breviar

„Tricolorul românesc — simbol al unității, suveranității și independenței patriei“ a fost titlul unor ample dialoguri între cadre didactice și elevii școlilor din Cimpeni, Costești și Poșta-Cilnău, județul Buzău. (Prof. Dan Stroie)

● Un frumos spectacol intitulat : „Tineretea noastră, tineretea patriei“, alcătuit din versuri și cîntece patriotice, au prezentat elevii Școlii din Erbiceni, județul Iași, în fața locuitorilor comunei lor. În Anul Internațional al Tineretului în care ne aflăm, astfel de manifestări ale tineretii planetare vor fi tot mai frecvente. (Prof. Ioan C. Alistar)

● Elevii și cadrele didactice de la Școala Nr. 39 din Craiova — ne scrie prof. Gheorghe Drăghiel — în cadrul acțiunii „Școala doljeană — tribună a spiritului revoluționar“ — au avut în acest an școlar trei întîlniri deosebit de utile și de instructive. Prima dintre ele — cu membrii echipajului „Solii Băniei“, autointitulat „Pe urmele lui Horea“, care a refăcut, în vara anului trecut, traseul răscoalei populare de la 1784 ; a doua a fost o dezbateri, la care a participat tovarășa Stana Crăciun, secretar al Comitetului Municipal Craiova al P.C.R., iar a treia lor întîlnire — cu tovarășul Ilie Gheorghe, membru al C.C. al P.C.R., participant la Congresul al XIII-lea al partidului, care le-a împărtășit celor prezenți impresii deosebite de prețioase de la marele forum al comunistilor

● La centrul metodic din Săscut, care popularizează activitatea metodică a cadrelor didactice din nouă comune băcăuane — ne comunică inv. Eugen Teirău, inspector școlar — a avut loc o sesiune de comunicări și referate științifice cu tema : „Sporirea eficienței procesului instructiv-

Dezbaterea — modalitate de desfășurare a orelor de informare politică

Rolul deosebit jucat de informările politice în educația social-politică a elevilor este exprimat de obiectivele urmărite în cadrul acestora și anume: studierea, cunoașterea și însușirea conținutului documentelor de partid și de stat, a evenimentelor, fenomenelor social-politice; informarea elevilor asupra politicii interne și externe a partidului și statului nostru, a contribuției fundamentale a tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și desfășurarea acesteia; formarea unui limbaj politic, a conștiinței și comportamentului politic.

În cadrul orei de informare politică se realizează educația politică, internaționalistă, umanist-revoluționară a elevilor, se formează viitorul cetățean, constructor al socialismului și comunismului, participant activ la viața economico-socială, politică și culturală a țării în condițiile dezvoltării și adâncirii continue a democrației noastre socialiste.

Tematica orelor de informare politică este variată și cu un conținut deosebit de complex. Principala modalitate de desfășurare este dezbaterea.

În cadrul orelor de informare politică sunt dezbătute cu deosebire documente, cuvântări și expuneri prezentate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu în anumite ocazii, decrete, legi, hotărâri, instrucțiuni de importanță deosebită. Atenția elevilor va fi îndreptată și asupra rezultatelor, faptelor, realizărilor remarcabile obținute de țara noastră, de județul, orașul sau comuna în care trăiesc. În același timp vor fi relevate acțiunile partidului și statului, măsurile de creștere continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru, de ridicare pe noi culmi de civilizație a patriei socialiste, de înflorire a științei, culturii, artei, de dezvoltare și modernizare ale învățământului. Nu vor rămâne în afara dezbaterii nici teme legate de faptele, evenimentele, realizările tinere generații, care exprimă rolul acesteia în societatea românească actuală, răspunderile sale în prezent și în viitor. În orele de informare politică se acordă o deosebită atenție marilor probleme cu care se confruntă omenirea în zilele noastre, contribuției partidului și statului nostru, a președintelui țării, tovarășului Nicolae Ceaușescu, în rezolvarea acestora. Vor fi subliniate, de asemenea, succesele țării socialiste, rolul socialismului ca factor de progres și civilizație, creșterea influenței lui în lumea contemporană, solidaritatea poporului nostru cu lupta pentru liber-

tate, independență și suveranitate națională a celorlalte popoare.

În stabilirea tematicii și în planificarea orelor de informare politică, profesorii și diriginții întimpină unele dificultăți ce țin de particularitățile de vîrstă ale elevilor: limbajul politic mai sărac, mai ales la cei din clasele V—VIII; timpul relativ scurt în care trebuie făcută informarea; abundența de documente ce trebuie cunoscute și însușite, precum și succesiunea rapidă a evenimentelor, fenomenelor și faptelor ce se petrec în realitatea obiectivă.

Învingerea acestor greutăți presupune, înainte de toate, o înaltă pregătire politică și ideologică a cadrului didactic, o cunoaștere perfectă a ceea ce se întîmplă în viața țării și pe plan internațional, o cunoaștere și pregătire temeinică a temelor care vor fi abordate în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor.

Importanța deosebită în etapa actuală a informării politice a elevilor face ca ea să se desfășoare ori de câte ori este nevoie, intrucit evenimentele, fenomenele politico-sociale, documentele de partid, cu deosebire ale celui de-al XIII-lea Congres al partidului trebuie cunoscute, studiate și însușite.

Pregătirea și organizarea orei de informare politică vizează adunarea și selectarea materialului bibliografic și a mijloacelor folosite (documente de partid și de stat, lucrări științifice și politice, imagini, texte, hărți, diagrame, fotocronica „Agerpres”, ziare, reviste, publicații, fotografii, filme).

Alcătuirea dicționarului politic, explicarea termenilor necunoscuți reieșii din tema respectivă — de obicei, sesizați de către elevi — sint momente-cheie în desfășurarea informării politice, contribuind la formarea limbajului (vocabularului) politic al elevilor. Dezbaterea propriuzisă este condusă de către profesor care se bazează pe planul stabilit și contribuția elevilor. El trebuie să fie atent permanent, să lămurească oportunitate necărită, să completeze cele sesizate de elevi cu argumente științifice, bine gândite. După epuizarea problemelor dezbătute, profesorul conducător și coordonator al orei de informare politică va trage concluziile asupra temei aflate în discuție și va face observațiile necesare asupra modului de pregătire a elevilor.

Prof. MARIN SAMOILESCU
Școala Nr. 33 din Craiova

Valențele formative ale limbajului grafic în predarea științelor sociale

Pornind de la necesitatea realizării sarcinilor trasate învățământului de cel de-al XIII-lea Congres al Partidului Comunist Român și avînd în vedere că astăzi predarea-învățarea științelor sociale, ca și a disciplinelor științifice, fundamentale, de cultură generală și de specialitate nu mai poate fi concepută decît în contextul integrării organice a cunoștințelor cu viața, cu realitățile social-politice, cu preocupările partidului și statului nostru, am procedat la inventarierea, ordonarea și sistematizarea bogatului material informativ vizînd direcțiile de dezvoltare economico-socială a României în cincinalul 1986—1990 și în perspectivă pînă în anul 2000, în vederea folosirii lui în cadrul lecțiilor, al celorlalte forme de activitate instructiv-educativă din școală. Am plecat de la premisa fundamentală că ceea ce conferă, în primul rînd, valoare lecției, oricare ar fi tema sa, este unitatea ei integratoare, modul în care îl situează pe elev în mecanismul viu al cunoștințelor ce definesc caracterul științific al politicii partidului nostru în toate domeniile de activitate.

Din multitudinea de metode și procedee didactice care facilitează realizarea integrării organice în lecția a istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, ne vom referi, în cele ce urmează, la folosirea de planșe și grafice care, prin puterea limbajului lor, creează posibilități mari de interpretare, influențează asupra formării unei opinii personale, largesc, pe baza cunoștințelor dobîndite anterior, sfera noțională a elevilor în domenii multiple și dezvoltă latura formativă a cunoștințelor.

La clasa a IX-a, în cadrul orei de „Cunoștințe economice”, în predarea lecției „Economia României socialiste în etapa înălțării societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism”, am folosit planșa „România de azi, România de mâine” ilustrînd strălucitele realizări obținute de poporul nostru în cei 40 de ani care s-au scurs de la înfăptuirea Revoluției de Eliberare Socială și Națională, Antifascistă și Antiimperialistă, cu deosebire în perioada deschisă de Congresul al IX-lea, numită cu legitimă mîndrie „Epoca Nicolae Ceaușescu”, și principalele orientări de perspectivă în economia națională în cincinalul 1986—1990 și în continuare, pînă în anul 2000.

În evaluarea cunoștințelor elevilor la lecția amintită mai sus am recurs, în ora următoare, la o lucrare independentă, materializată în trei grafice: primul grafic, ilustrînd volumul investițiilor totale din economia națională în cele trei etape de înfăptuire a Programului partidului; al doilea, înregistrînd investițiile realizate în aceeași perioadă de timp, în principalele ramuri ale industriei; iar al treilea, pre-

zentînd dinamica investițiilor din agricultură în cadrul perioadei amintite.

Le-am cerut elevilor să analizeze cu atenție cifrele indicate în cele trei grafice și să evidențieze importanța lor. Am dorit să constat posibilitatea elevilor de a selecta cunoștințele însușite anterior, de a interpreta în mod creator cifrele înscrise în grafice, de a releva tendința de progres, permanentă în societatea socialistă, rolul Partidului Comunist Român în conducerea vieții politice, social-economice și culturale din țara noastră.

Datorită faptului că o asemenea modalitate de lucru nu reprezintă o noutate, ea fiind folosită în cadrul lecțiilor și în anii anteriori, elevii au reușit să interpreteze corect cele trei grafice, sesizînd că cifrele care cresc de la o etapă la alta, reflectă cu putere justele politici și activitățile practice a Partidului Comunist Român, ce asigură dezvoltarea armonioasă a întregii economii naționale, un raport judicios între dezvoltarea industriei și agriculturii, evidențiază rolul hotărîtor al industrializării socialiste, fără de care nu ar fi fost posibilă realizarea și consolidarea marilor înfăptuiri economico-sociale și, drept urmare, transformarea României într-un stat industrial-agrar, cu o industrie puternică, modernă, cu o agricultură avansată.

Elevii au subliniat, de asemenea, principalele aspecte ale dezvoltării economico-sociale a țării noastre în cincinalul 1986—1990 și în perspectivă pînă în anul 2000, evidențînd direcțiile în care se va acționa pentru realizarea marilor obiective ale acestei etape.

Desigur, limbajul grafic nu poate fi limitat la planșe și grafice economice, ci se cere extins la orice fel de planșe, tabele cronologice și sinoptice.

În fața marelui volum de informații pe care îl avem la dispoziție și pe care îl integram organic, selectiv și cu maximum de eficiență în lecții, precum și în celelalte activități cu caracter instructiv-educativ, planșele, graficele, tabelele au avantajul că se oferă reflecției elevilor în tot timpul lecției, la reluarea explicațiilor și noilor sublinieri, asigură din punct de vedere metodic realizarea unui dialog viu cu clasa, aduc un plus de înțelegere logică, un grad de analiză mai amplă și, în final, o fixare organizată și bine consolidată.

Aduse astfel la zi, prin integrarea istoricelor hotărîri ale Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român, lecțiile de științe sociale se vor desfășura cu participarea activă a elevilor, devenind adevărate laboratoare de investigare a realităților vieții noastre.

Prof. ION ZĂULEANU
Școala din comuna Studina,
Județul Olt

Un eficient mijloc de învățămînt

Experiența școlară arată că realizarea unei acțiuni de instruire, a unei lecții moderne, active, este tot mai mult condiționată de existența și folosirea rațională a metodelor și mijloacelor de învățămînt elaborate în metodologia didactică.

Între acestea, mapa didactică se dovedește a fi un mijloc de formare și perfecționare eficientă a actului de predare-învățare.

Gradul de eficiență a mapelor didactice depinde în bună măsură, de felul în care profesorul elaborează programele de instruire, de felul în care strategiile pedagogice elaborate în cadrul proiectului de tehnologie-didactică contribuie la realizarea obiectivelor operaționale propuse. La aceasta, o contribuție esențială pot aduce mapele didactice. În mapele didactice elaborate pentru studiul istoriei la clasele V—VIII, am cuprins: proiecte de tehnologie-didactică, citate din documentele de partid și de stat, lecturi istorice, documente istorice, grafice și scheme, hărți mute istorice și geografice, întrebări-probleme, izvoare de istorie locală, probe de verificare și evaluare a cunoștințelor, teste, materiale ilustrative cuprinzînd: portretele unor personalități istorice, scene și planuri de bălăii, aspecte ale vieții economice, sociale, politice și culturale. La redactarea acestor mape am folosit: documentele de partid și de stat apărute, culegerile de texte pentru studiul istoriei, beletristică de specialitate, metodicele predării obiectului istorie, atlasul istoric, fragmente din lucrările de istorie locală apărute, recuperarea materialului grafic-illustrativ din manuale de istorie ne-trans-

misibile, decupajele realizate din revistele de specialitate, fotografii care ilustrează momente din istoria locală, hărți tematice, fișe de muncă independentă, teste.

Pentru o cit mai bună folosire a mapelor am luat următoarele măsuri: am prelucrat din punct de vedere metodologic materialul vehiculat, în vederea creării situațiilor de învățare necesare realizării obiectivelor operaționale propuse; pentru fiecare lecție sau sisteme de lecții am elaborat fișe de lucru care sînt așezate în mape și poartă numărul unității de conținut și temă din planificarea calendaristică; mapele didactice le-am elaborat pentru fiecare clasă, pentru fiecare elev și, în plus, exemplarul de control al profesorului; situațiile de învățare create le-am trecut pe fișele de lucru în ordinea folosirii lor în procesul de învățare; periodic actualizez și îmbogățesc mapele cu noi instrumente de lucru.

Din experiența folosirii mapelor didactice am constatat că acestea contribuie la crearea unor situații de învățare menite să stimuleze în cel mai înalt grad capacitățile intelectuale ale elevilor, la stimularea disponibilităților elevilor pentru instruire și autoinstruirea continuă, la promovarea unor modalități de lucru cu elevii care asigură participarea activă în procesul de instruire-învățare, la realizarea standardelor opționale precum și la evaluarea rezultatelor obținute de elevi.

Prof. JOZSA FRANCISC
Școala din comuna Tețchea
Județul Bihor

Preocupări laudabile

La Școala Nr. 3 din Ploiești, un colectiv entuziast de profesori de matematică și învățători cercetează și experimentează, de mai mulți ani, modalități potrivite cărora elevii reușesc să treacă, cu mai puțin efort și în deplinătatea posibilităților lor intelectuale și psiho-fizice, de la ciclul primar la cel gimnazial. În cadrul acestor preocupări, luni, 11 februarie 1985, s-a organizat o acțiune la care au participat numeroși profesori de matematică și învățători din Ploiești, profesori de la Liceul Pedagogic din aceeași localitate și, de asemenea, cadre didactice universitare de la Universitatea din București și autori de manuale. Tema acțiunii a fost „Unitatea și continuitatea în predarea-învățarea matematicii, de la ciclul primar la cel gimnazial”. În cadrul acestei acțiuni s-au predat lecții de matematică (la clasa a IV-a de către prof. Petre Andrei; la clasa a V-a de către prof. Nicolae Cășaru), s-a prezentat un referat cu tema acțiunii, făcîndu-se cunoscut modul de activitate a catedrei de matematică de mai mulți ani și rezultatele obținute în această direcție. Atîd din referat cit și din dezbaterile care au avut loc, a reieșit, pe de o parte, necesitatea cunoașterii copiilor de către profesorii care îi preiau în clasa a V-a, și, pe de altă parte, necesitatea imbinării metodelor și procedurilor folosite de învățători cu cele utilizate de profesori, mergînd-

du-se pînă la continuarea unor cerințe manifestate în clasa a IV-a (chiar și a modului de redactare a lucrărilor în clasă și acasă).

De asemenea, din dezbateri a reieșit clar necesitatea cunoașterii în amănunt, de către profesori, a întregului volum de cunoștințe cu care vine elevul în clasa a V-a, a conținutului tuturor manualelor cu care a lucrat elevul în clasele primare, fapt pe care îl neglijează, din păcate, mulți profesori.

Dezbaterile au fost de un real ajutor pentru activitatea viitoare a participanților, prin concluziile desprinse și modalitățile de acțiune sugerate, în vederea obținerii unor rezultate din ce în ce mai bune în predarea matematicii în clasele V—VIII.

Asemenea inițiative se cer extinse la nivelul tuturor școlilor, cuprinzînd toate disciplinele de învățămînt care se predau în clasele gimnaziale, în continuarea celor din ciclul primar.

Personal, ca unul dintre autorii manualelor de matematică la clasa a IV-a și ca inspector de specialitate, apreciez în mod deosebit această acțiune la care am fost invitat, urmînd să lărgesc cercul aplicabilității concluziilor desprinse.

Prof. PETRUȚA GĂZDARU
Inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar al Municipiului București

CONCURSURI ȘCOLARE

PE MESERII

PE DISCIPLINE DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Redăm mai jos datele etapelor pe județ (municipiul București) și pe țară ale concursurilor școlare pe discipline de învățămînt: 24 FEBRUARIE — etapa pe județ (municipiul București) și 15—20 APRILIE — etapa pe țară, pentru Limba și literatura română; 3 MARTIE — etapa pe județ (municipiul București) și 15—20 APRILIE — etapa pe țară, pentru disciplinele: Istoria României, Economie politică, Politică economică a P.C.R., Filozofie; 10 MARTIE — etapa pe județ (municipiul București) și 15—20 APRILIE — etapa pe țară, pentru disciplinele: Matematică, Biologie, Geografie; 24 MARTIE — etapa pe județ (municipiul București) și 15—20 APRILIE — etapa pe țară, pentru disciplinele: Limba și literatura maternă (maghiară și germană), Fizică, Chimie, Limbi moderne (engleză, franceză, rusă, germană).

125 DE TREPTE

Școala Nr. 19 din Bacău, înființată sub semnătura domnitorului Al. I. Cuza, a împlinit venerabila vîrstă de 125 de ani. Documentele o semnalează, de-a lungul vremii, ca o prezență activă în viața socială, deschisă mereu spre noile cuceriri ale pedagogiei.

Importantul jubileu al acestui lăcaș de cultură a fost sărbătorit prin numeroase manifestări, punctul de maxim interes constituindu-l sesiunea științifică jubiliară de comunicări și referate, cu participarea unui mare număr de cadre didactice din învățămîntul liceal și gimnazial, în prezența foștilor elevi ai școlii, astăzi personalități de mare prestigiu: acad. C. Arseni, prof. dr. doc. Solomon Marcus, scriitorii George Bălăiță, Eugen Uricaru, Marcel Marcian, Marius Mircu, Ovidiu Genaru.

Cu acest prilej, prof. Lucian Agachi, inspector școlar general al județului Bacău, a înminat distincția pentru locul I obținut de Școala Nr. 19 din municipiul

Bacău, în întrecerea socialistă desfășurată în anul 1984 între unitățile de învățămînt ale județului.

Despre bogata carte de vizită pe care o deține astăzi școala sărbătorită, despre modul exemplar în care se desfășoară în ea procesul instructiv-educativ, au vorbit numeroși reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat și ai Ministerului Educației și Învățămîntului. S-au evidențiat, în acest cadru, transformările radicale petrecute în viața acestei unități de învățămînt, ca de altfel în întreg învățămîntul românesc, îndeosebi după Congresul al IX-lea al P.C.R. Astăzi, Școala Nr. 19 din Bacău este un lăcaș modern, cuprinzînd zeci de săli de clasă, laboratoare, ateliere în care cei peste 2000 de elevi, îndrumați competent de aproape 70 de cadre didactice învăț să muncească cu conștiința că sînt chemați să edifice viitorul societatei — cea prefigurată de Congresul al XIII-lea al partidului.

Prof. MIHAI SEMENOV
directorul Școlii Nr. 19
din Bacău

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

APORT SPORIT ÎN MODELAREA CONȘTIINȚEI TINERILOR

Un rol deosebit de important în formarea și modelarea conștiinței tinerelor generații revine studierii și cultivării limbii și literaturii naționale. Nu poate fi înțeles destinul unui popor fără a-i cunoaște rădăcinile, fără a înțelege „ros-tirea” proprii ființe în devenirea noastră continuă de a ne împlini menirea istorică în spațiul continuității milenare a poporului român. Respectul față de istoria eroică a neamului, prețuirea pentru valorile spiritualității noastre, păstrarea și cultivarea neobosită a limbii române au fost subliniate cu clarviziune revoluționară și adinc patriotism, în repetate rânduri, de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Insemnările de față se vor o scurtă trecere în revistă a experienței de la orele de curs în ceea ce privește predarea, receptarea și însușirea noțiunilor de limbă și literatură română în ciclul gimnazial.

Este indeobște recunoscut rolul activ al lecturilor literare, fie prevăzute de manualele școlare, fie incluse în lista lecturilor suplimentare indicate de programa școlară și menite să completeze cunoștințele asimilate la clasă. Profesorul are permanent în vedere îmbogățirea bagajului de cunoștințe literare sau de limbă transmise elevilor; în același timp, el va sincroniza aceste cunoștințe cu bogăția de informații receptate de elev la celelalte obiecte de studiu.

Desigur, predarea corectă a limbii este o datorie a fiecărui slujitor al catedrei, cu atât mai mult ea presupune o diversificare a modalităților, o permanentă îmbogățire a metodei de predare în cazul profesorului de limbă și literatură română.

MODALITĂȚI DE RECEPTARE A OPEREI EMINESCENE

Adoptarea cu discernământ pedagogic a unor concepte novatoare, în perspectiva dezvoltării, a ceea ce numim tot mai des „pedagogie a lecturii” își poate demonstra viabilitatea și eficiența și în receptarea, la clasele de liceu, a operii lui Mihai Eminescu, aceasta, poate, și datorită faptului că în cazul legăturii cu opera marelui poet român se nasc mai mult ca oricând, în inimile tinerilor cititori, emoții și sentimentele cele mai profunde.

Constatăm acum trăirea unui adevărat sentiment estetic, de bucurie și imensă mândrie, pe care avem obligația să-l întretinem, să-l sporim prin conturarea unui climat viu, emotiv și dinamic. Orice contact cu textul eminescian trebuie întâmpinat cu entuziasm și cu o plină atenție, momentul având nevoie de forme variate de predare, de metode active care să garanteze antrenarea și sensibilizarea elevilor.

Folosirea și la aceste lecții a unor înregistrări din emisiunile culturale-literare radio-tv elimină însușirea superficială a textului literar. Lectura s-ar desfășura într-o atmosferă emoțională, determinând și impresii adânci, dar și o mai mare concentrare a elevilor.

Experiența ne-a demonstrat că cele mai dificile teme, prin mesajul auditiv astfel conceput, pot deveni atractive și pasionante, iar, în asemenea situații, creativitatea profesorului își poate găsi un larg câmp de afirmare.

Indemnul lui Mihail Sadoveanu: „Să ne aducem pururi aminte de Eminescu”, scris în inimile tuturor, păstrat ca o comoară, poate fi actualizat de cel puțin două ori pe an, și, sub acest nobil imbold, putem omagia amintirea marelui poet, „omul deplin al culturii românești”, alcătuind un inventar metodologic, o adevărată „materie de aur” spre folosul

TIPURI DE EXERCIȚII PENTRU ÎMBOGĂȚIREA VOCABULARULUI ELEVILOR

Un rol hotărâtor pentru dezvoltarea vocabularului uzual al elevilor, în cadrul lecțiilor de limba română, îl au exercițiile. Pentru aceasta se cere ca ele să îndeplinească anumite condiții: să aibă caracter aplicativ, să prezinte interes, să ceară efort de gândire, să respecte principiul gradăției. În acest spirit, am cerut elevilor ca, folosind dicționarul, să arate care sînt sensurile cuvintelor dintr-un text dat, să găsească, de asemenea, cuvintele polisemantice dintr-un text, să aleagă cuvintele care denumesc aceeași noțiune (a merge, a vorbi, a umbla, a circula, a așeza, a spune, a străbate, a fixa, a se deplasa, a instala), să alcătuiască propoziții pentru fiecare din sensurile găsite. Astfel de exerciții au rolul de a preciza deosebirile de sens, de a dezvolta posibilități variate de exprimare. Sesizarea deosebirilor semantice se poate realiza și prin exerciții cu sinonime, omonime, antonime și paronime. Le-am cerut astfel elevilor să arate ce deosebiri apar între cuvinte ca: instrument, unealtă, aparat, ustensil.

În cadrul orelor de gramatică este prevăzută și tratarea mijloacelor de îmbogățire a vocabularului (derivarea cu sufixe și prefixe: compunerea; schimbarea valorii gramaticale și împrumuturile). Pentru evaluarea cunoștințelor privind îmbogățirea vocabularului prin mijloace interne și externe, am efectuat următoarele exerciții cu caracter creator: se dau sufixe și se cere să se for-

Fiecare oră la clasă trebuie să fie o muncă înnoită relație profesor-elev, în care fiecare din termenii relației au rostul să colaboreze, să dialogheze. Să recreeze contextul unei opere literare, să descopere permanența ei actualitate, să pună în evidență virtuțile literare ale limbii folosite de un scriitor sau altul. De aceea, sînt de părere că datele biografice ale scriitorului se cer topite în opera literară, aceasta va fi raportată în permanentă la viața socială și literară a epocii, iar valorile literare și artistice, analizate în contextul ansamblului operei.

Un moment deosebit în ora de literatură este acela al actualizării mesajului operei predate. Înțelegem prin aceasta nu schematizarea forțată a unor sensuri, nu vulgarizarea lor, ci un mod activ de înțelegere a operei literare, prin care aceasta își păstrează în timp permanențele ei. Își îmbogățește sensurile prin capacitatea noastră de a recepta activ, dinamic, făcînd deci din fiecare scriitor clasic („clasic” în sens călinescian al conceptului) un contemporan al nostru.

Modalitatea de a lucra cu sistemul fișelor de lectură mi se pare eficientă în măsura în care acestea reușesc să cuprindă aceste date esențiale ale operei studiate la clasă.

O altă constatare care se impune la orele de clasă și de care profesorul trebuie să țină în permanentă seama este evoluția rapidă, spectaculoasă uneori, a limbajului elevilor. Profesorului de limbă și literatură română îi revine sarcina să vegheze permanent asupra exprimării corecte, asupra însușirii unui limbaj plastic, suplu, expresiv, atât de necesar, după opinia noastră, formării personalității complexe a elevilor.

educării sensibilității elevilor. În afara materialului bibliografic și documentar cu caracter vizual, am întocmit, cu un efort minim, un impresionant material auditiv care constă în înregistrări pe bandă de magnetofon ale unor lucrări scurte sau fragmente ale unor mai lungi. (Scrisoarea III, în interpretarea lui George Vrăca, Gh. Cozorici, George Calboreanu; Sara pe deal, Atiu de fragedă, Pe lingă plopi fără soț, Cămin (file de poveste), Revedere, Dorința, Singurătate, În interpretarea lui Mihail Sadoveanu; Lucașfărul, Ce-ți doresc eu te, dulce Românie, interpretate de Gh. Cozorici; Și dacă... interpretată de Irina Răchiteanu-Știrănu etc.).

Prezentînd Scrisoarea III, i se poate cere elevului, pe lingă alte sarcini, să se concentreze asupra diferitelor stiluri existente chiar în cadrul aceluiași text eminescian. Se cerează, ajutați și de impecabilele lecturi ale artiștilor menționați, că tonalitatea stilului se modifică, identificînd variante stilistice.

Nu mai puțin bogate în semnificații sînt și înregistrările lui G. Calboreanu despre opera lui Mihai Eminescu: „Există o condiție excepțională care ridică pe Eminescu deasupra poezilor de circulație marginală. A cunoscut poporul și provinciile românești, a devenit familiar cu speculațiile filozofice cele mai înalte. A iubit fără a fi fericit, a dus o existență nesigură și trudnică, a trăit într-un veac agitat, a plîns și a blestemat, apoi s-a îmbolnăvit și a murit foarte tînr. Tot ce a avut de spus a spus pînă la treizeci de ani. Viața lui se confundă cu opera. Eminescu nu are o altă biografică”; analiza poemului Lucașfărul, pe care o datorăm lui Tudor Vianu, prezentarea personalității poetului, făcută de Edgar Papu: „Putem constata că Eminescu

Insistînd asupra valorilor artistice, stilistice ale textului literar asigurăm o înțelegere complexă a fenomenului limbii literare în evoluția ei permanentă, în procesul de înnoire și îmbogățire a tezaurului limbii române contemporane. Acest fenomen se recunoaște la orele dedicate reportajului românesc contemporan. Studiul reportajelor semnate de Geo Bogza sau Traian Coșovei presupune o cunoaștere în detaliu a unor realități în continuă metamorfoză, dar și îmbogățirea limbajului elevului. Am considerat din această cauză binevenită încercarea de a da din cînd în cînd elevilor lucrări înrudite tematic cu textele scriitorilor studiați la clasă, prin care aceștia să folosească un limbaj metaforic personal, să recreeze cu alte cuvinte o stare sufletească, un moment cheie, să fie ei înșiși, de ce nu?, reporteri în miniatură.

Acest model de lucru i-a antrenat pe elevi. Am insistat asupra folosirii unor expresii și cuvinte alese, evitînd șabloanele și locurile comune atît de prezente uneori în presa scrisă, în emisiunile de radio și televiziune.

A milita pentru însușirea corectă a limbii române, a descoperii permanenței actualitate a moștenirii literare, precum și receptarea valorilor scrisului contemporan sînt datorii de onoare ale profesorului de limbă și literatură română.

Avem de modelat mîntea și sufletul generos și pur al copiilor.

Lor să le dăm ce avem mai bun din propriul nostru suflet, din cunoștințele noastre.

Lor să le dedicăm ceasurile noastre de tîndă, încrederea în cuvîntul frumos, simțit, ales.

Lor să le predăm făclia încrederii nestrămutate în idealurile patriei, așa cum la rîndu-ne am primit-o de la înaintași.

Prof. HEANA MOLDOVAN
Școala Nr. 4 din București

prezintă primul mare model în arta și cultura modernă românească și, totodată, instaurează și poezia ca prim model al culturii noastre”; evocările lui Nichita Stănescu, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Ioan Alexandru, Constanța Buzea, asupra operei celei mai tensionate personalități a spiritualității noastre.

E o mare incitare să ascuți glasul lui Călinescu, alternînd inflexiunile patetice și coborîrile molcome ale vocii șerpuitoare și impredictibile în inflexiunile ei; evocările lui Geo Bogza, prin cuvinte ce au totdeauna, sub semnătura sa, forța de a face ca mîntea și atenția elevului să fie în permanentă solicitate; frazarea impecabilă, vocea cu nuanțe ușor nostalgice a lui Tudor Vianu; blîndețea vocii lui Edgar Papu; intonația pură, sobră, dar plină de infinite resurse sugestive, epulzînd textului valențele frumuseții, a lui G. Vrăca; vocea cu nuanțe ușor nostalgice a lui Nichita Stănescu, în texte emoționale și pline de valori evocatoare.

Lecția astfel concepută devine purtătoare a unui scop educativ clar, căreia i se adaugă caracterul informativ, complementar. Ea creează „trebuințe spirituale”, dar folosirea materialului să nu fie concepută subiectiv, arbitrar, ci să fie bine echilibrată, conform programei analitice, pentru ca materialul scris să nu-și piardă din funcționalitate.

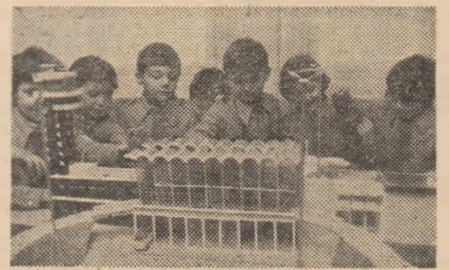
Pentru a nu eșua în ceea ce numim spectacolar, faci și gratuit, profesorului îi revine rolul de a crea o atmosferă specifică, prin participarea activă și emoțională, necesară racordării sensibilității elevului la sentimentele și ideile operelor.

Prof. MARIN IANCU
Centrul Școlar Nr. 10
(al Ministerului Muncii)
Voluntari, Sectorul Agricol Ilfov

Exercițiile propuse au un caracter aplicativ și pe baza lor elevii pot argumenta că vocabularul este în continuă îmbogățire și că limba română posedă numeroase mijloace interne de îmbogățire. Elevii trebuie să conștientizeze faptul că lexicul este un compartiment al limbii în continuă schimbare; că el reflectă realități sociale, ceea ce determină dispariția treptată a unor cuvinte, schimbarea sensului altor cuvinte și apariția de noi unități lexicale.

Vocabularul limbii române continuă să se îmbogățească în zilele noastre, ca o consecință firească a revoluției tehnicoștiințifice și a modernizării vieții materiale și spirituale a omului contemporan.

Prof. VIORICA ACRĂȘMĂRIȚE
Școala Nr. 205 din București

LIMBI MODERNE

FIȘELE CU EXERCIIU O MODALITATE

Conceptualizarea, una din noile orientări ale didacticii limbilor moderne, aplicabilă la orele de gramatică, presupune o activitate reflexivă prin care profesorul invită și conduce elevii să înțeleagă modul de funcționare a datelor din limbă pe care aceștia o învață.

„Comprendre aide à apprendre” constituie un postulat verificat în practică și de maximă importanță în procesul de predare-învățare. Ca urmare, profesorul de limbi moderne va invita elevii să observe faptele și fenomenele lingvistice, să facă diferite comparații și apropieri între cele două limbi, să descopere logica internă a limbii franceze, precum și specificul realizărilor de suprafață (de exemplu, noțiunile de timp, mod, diateză ș.a. fac parte din categoria „universalilor lingvistice” care apropie cele două limbi, în timp ce modul de organizare concretă este propriu fiecăreia dintre ele).

Accastă „pauză reflexivă” se bazează pe operații intelectuale abstracte din partea elevilor care sînt implicați prin ipoteze și raționamente personale în descoperirea unui sistem coerent. „Cum?” și „De ce?” sînt întrebări frecvente pe care și le pune elevul la orele de limbă.

EFICIENȚA FOLOSIRII

Un mijloc didactic, care ajută învățarea cu ușurință și plăcere a limbii franceze, îl constituie mapele tematice. Aceste materiale prezintă avantajul că pot fi confecționate de cadrele didactice sau chiar de elevi sub îndrumarea atentă a profesorului de specialitate și folosite în orice împrejurare.

Ce este de fapt o mapă tematică? Un dosar cu foi detașabile, pentru a putea fi folosite cu ușurință, în care sînt introduse ilustrații, fotografiile, documente și texte alcătuite sau grupate de profesor pe o temă dată. Astfel, aceste mape tematice ne dau posibilitatea să stabilim o permanentă legătură cu viața, cu realitatea care ne înconjoară. Un rol important în alcătuirea unei mape tematice îl are revista „La Roumanie d'aujourd'hui”, revistă cu un bogat conținut politic, științific și cultural, însoțit de frumoase ilustrații.

În cabinetul de limbi moderne al liceului nostru, alături de mijloace audio-vizuale, planșe și alte materiale didactice, am pus la dispoziția elevilor o colecție din revista amintită cit și o serie de mape tematice. În alcătuirea lor m-am axat pe profilul liceului și, în colaborare

OPTIMIZAREA LECȚIEI

Tehnologia didactică a revoluționat sistemul de predare-învățare și, totuși, rolul profesorului rămîne mai hotărâtor decît oricînd. Este o afirmație incontestabilă și mereu prezentă în zilele unor reputați sociologi, psihologi și pedagogi.

Prin aspectele pe care le vom aborda în cele ce urmează, vom încerca să demonstrăm că în practica predării, ca fenomen dinamic, creativitatea și puterea de decizie sînt complementare. Necesitatea corelării lor se validează prin optimizarea laturii formative a predării, mai precis prin stimularea randamentului școlar. Cînd apare necesitatea deciziei?

Optica evaluării

În interpretarea curentă, testul are un caracter constatativ. Pe acest aspect insistă profesorul ca să-și noteze elevii, pe această latură se sprijină și organele de control și îndrumare în aprecierea profesorilor. Afta timp cît nu se finalizează cu luarea unei decizii de optimizare a situației elevilor, eficiența testului rămîne formală și deci limitată. Valența concludivă a testului ar putea să constituie sursa generatoare a unor decizii privind modalitățile concrete de compensare a unor lacune, printr-o mai bună organizare și sistematizare a materialului de limbă predat în același număr de ore prevăzut de programă.

În acest sens (mă refer la treapta I de liceu), credem că sînt utile următoarele sugestii: rezervarea a trei-patru ore analize și sintezei sistemului de citire și scriere în limba respectivă, sub formă de „pattern-uri” și structuri; dicțări și exerciții de scriere; exerciții de pronunție în cor și individual. Pe de altă parte, profesorul de limbi moderne poate să modifice optica elevilor săi, luînd în considerație și obiectivele evaluării cunoștințelor de limbă predate anterior. Este deosebit de important să-l convingem pe elevi că nu ne interesează atît fidelitatea în reproducerea lecției, cît modul cum ei operează cu noile structuri apărute în text, abilitatea cu care transformă tiparele de limbă în situații și contexte inedite, spiritul asociativ și disociativ, înălțuirea combinatorie a structurilor în transpunerea lingvistică a unor idei.

Schimbarea strategiei = decizie

Experiența la catedră a demonstrat că, la clasele paralele, avînd deci aceeași programă și chiar aceeași lecție, orele nu se desfășoară identic. Adică? Succesul

GRAMATICALE CONCEPTUALIZARE

Printr-un număr de forme concrete de manifestare a conceptualizării amintim: explicația gramaticală, schemele, desenele, la care putem adăuga fișele cu exerciții gramaticale. În cele ce urmează, vom spune la întrebările „Cum se concep?”, „Ce cuprind?”, „Care este aspectul lor?”, „Cui?” și „La ce folosesc?” acestea.

Munca pedagogică de concepere a se bazează pe sistematizarea și selecția celor mai importante probleme gramaticale (verbul, gradele de comparație, pesivele, propoziția condițională ș.a.), luarea în considerare a formelor uzuale și a aspectului situațional, pragmatic. Elementul vizual, cu rol estetic, dar mai ales cu incidențe didactice, presupune o justă așezare în pagină, folosirea unui cod al culorilor care marchează răscolul, terminațiile, formulele etc. Desenele, inclusiv cele de factură umoristică, embleme, simbolurile, pictogramele vor fi utilizate în mod implicit asimilarea unor reguli, interdicții sau, prin sugestia grafică, înțelegerea unor fenomene mai complexe (de exemplu sugerarea timpului cu ajutorul unei abscise). Spre exemplificare, în cazul imperfectului, fișele cuprind: câteva exemple cu această temă,

MAPELOR TEMATICE

În uzina patronatoare din localitate, am căutat, cu ajutorul elevilor, câteva mape tematice cu profil mecanic, care cuprind fotografiile, schițe și texte adecvate, însoțite de un mic dicționar tehnic, unde am găsit cuvinte în funcție de categoria gramaticală pe care o reprezintă. Documentele sunt legate de tipurile de mașinile prezente în atelierul liceului și în țară, și permit elevilor o mai bună orientare pentru meseria aleasă și, în același timp, le dă posibilitatea să aibă acces la documentație în limba franceză, contribuind la însușirea unor termeni tehnici de bază.

De exemplu, în manualul de clasa a X-a, anul V de studiu, lecția cu titlul „Une jeune vieille cité” oferă o călătorie în timp în inima Moldovei, la Iași. Aici se poate folosi o hartă cu ilustrații și date despre tradiția acestui vechi centru politic și cultural. Totodată, am găsit o hartă tematică ce cuprinde documente despre municipiul Tg. Jiu: secut istoric, tradiții, elemente de folclor, cultură, civilizație, perspectivele actuale de dezvoltare ale județului Gorj. Prin folosirea ei la clasă am constatat cu plăcere o participare mai activă a elevilor,

LIMBI MODERNE

eficiența unei lecții pot fi depline la clasa a X-a A, de pildă, iar în ocazia următoare, aceeași lecție, ținută la clasa X-a B, se finalizează cu rezultate mai bune. Acest punct de vedere al randamentului, conform unei logici imediate (dar exacte) concluzia derivă din aprecierea a elevii s-au schimbat, deci nu profesorul este de vină. E simplu să ne convingem de această justificare, fără să mai căutăm o altă cauză. Este momentul când se cere să intervină puterea de decizie a profesorului. Această lecție poate fi redată altfel sau chiar înlocuită, făcând din noțiunea de creativitate un element viu, adaptat la realitatea schimbătoare a profesorului uman de modelat. Dacă lecția din programă nu corespunde nivelului de receptivitate al grupului de elevi, profesorul poate să renunțe la ea; el se poate orienta spre un alt tip de lecție, fără să se abată de la obiectivele metodice revăzute în programa de învățământ.

Creativitate, inițiativă, eficiență

Desigur, e mult mai comod să respectăm litteram o programă, să încorsetezi lecția în tiparele rutinei, având drept consecință dezinteresul elevilor. De ase-

formula vizualizată, modelul conjugării în propoziții a unui verb de grupa I, traducerea unei propoziții — prima fișă; exemple de verbe de la grupele a II-a și a III-a la diferite persoane, în propoziții — fișa a doua. Ideea de repetabilitate sau de durată poate fi sugerată grafic prin două ceasuri sau printr-o acțiune care se repetă. Pentru gradele de comparație ale adjectivelor, fișele includ formula teoretică, precum și modelul unui adjectiv vizualizat în culori, la toate gradele, în cadrul unor propoziții. Câteva desene simple vor sugera ideea de egalitate, superioritate etc.

Important auxiliar didactic, folosit la fixare, verificare, recapitulare sau la efectuarea temelor, el poate conduce la realizarea unei „minigramatică”, a unei „bănci gramaticale” pe care elevul, condus de profesor, o îmbogățește treptat, modular, pe măsură ce competența sa de comunicare face noi progrese. Aspectul lor agreabil, uneori de factură umoristică, îi implică pe elevi în redactarea acestor fișe care facilitează memorarea unor forme și înțelegerea unor aspecte esențiale ale limbii franceze. Ele dezvoltă capacitatea de reflecție, de sistematizare, de analiză și sinteză, dar și fantezia și imaginația elevilor. Pentru profesorul modern, aceste fișe propuse constituie un demers interdisciplinar, deoarece se face apel la cele două limbi (contrastivitate), la logică, la matematică (prin folosirea unor simboluri) și la desen.

Prof. CRISTIANA SĂVULESCU-BUCUR
Școala Nr. 53 din București

dorința lor de a se afirma. Încercarea de a răspunde cât mai corect, permițându-le astfel să se exprime în limba franceză despre aspecte pe care le cunosc.

La clasele a XI-a, a XII-a folosesc mape tematice cu conținut științific legat de diferite ramuri industriale, cu texte mai dificile, care să le permită aplicarea cunoștințelor dobândite la disciplinele tehnice sau în uzină, în perioada practicii în producție. Alte mape cuprind documente legate de scriitorii studiați, stabilind interferențe cu literatura română.

Un exemplu îl constituie textul literar din manualul clasei a XI-a, „Une bonne affaire”, un fragment din romanul lui Honore de Balzac intitulat „Eugénie Grandet”. Plecând de la acest text, am alcătuit o hartă tematică cu diferite date și ilustrații care reflectă viața și opera titanului literaturii franceze și am stabilit legături cu literatura română, mai precis spus, în ce măsură Balzac a influențat unele opere ale scriitorilor noștri.

Prof. CORINA COTOCU
Liceul Industrial Nr. 5 din Tg. Jiu

menea, este ușor să obții rezultate bune de la unii elevi, mai ales de la cei veniți dintr-un mediu cultural educogen. Profesorul de limbi moderne are însă datoria să îmbogățească limbajul tuturor elevilor, prin inițierea unor lecții inedite, neprevăzute în programă. Cit de utilă s-a dovedit o lecție cu explicarea în context a cuvintelor englezești intrate recent în limba română (fair play, design, marketing etc.) am putut constata personal chiar la clasele de elevi așezis avansați în studiul limbii engleze. În contextul eficienței, am decis să renunț la o lecție fără valoare informațională stringentă, înlocuind-o cu aceea mai sus amintită.

Această rocadă — în contextul respectării prevederilor programelor școlare — se justifică pe deplin prin optimizarea laturii formative a predării limbii engleze.

Pornind de la toate aprecierile de mai sus, manifestarea personalității profesorului ne îndreptățește să parafrazăm un celebru dicton și să putem afirma: „Le style c'est le professeur”...

Prof. VIRGINIA BIOLAN
Liceul Industrial Nr. 1 din Pitești

MUZICA

STRATEGII MODERNE ÎN PREDAREA ALGORITMULUI

Alături de metodele și procedeele care formează strategia didactică tradițională, folosite în lecția de muzică (conversația, demonstrația, exercițiul), în cadrul activității de predare și învățare pot fi folosite cu succes unele metode noi, printre care și **algoritmizarea**. Această metodă face parte din categoria strategiilor de tip algoritmic și se caracterizează prin folosirea algoritmilor — procedee bine determinate de rezolvare a problemelor tipice — și se pot prezenta sub formă de reguli de calcul, formule de operații, modele sau scheme de desfășurare a unei activități intelectuale. Scopul urmărit prin folosirea algoritmizării în procesul de învățământ este de a ușura rezolvarea unor probleme tipice, de a forma deprinderi de muncă intelectuală.

Folosirea acestei metode în cadrul orelor de muzică ușurează activitatea de învățare a unor noțiuni teoretice care, deși noi, pot fi însușite direct de către elevii sub supravegherea profesorului care are rolul de a dirija gândirea elevilor. Algoritmizarea se poate aplica în cazul studierii gamelor majore, minore naturale, armonice și melodice. De exemplu, în cadrul orelor în care se studiază gama do major, după ce au fost extrase caracteristicile acestei game (terta mare, semitonurile între treptele III—IV, VII—VIII) se va da o definiție generalizată a gamelor majore: toate gamele care au terța mare și semitonurile între treptele III—IV și VII—VIII sunt majore. Această definiție poate fi considerată un algoritm pe care îl putem folosi cu ocazia învățării altor game majore. Este bine ca la următoarea gamă majoră care se învață (sol major) să se ajungă folosindu-se metodele tradiționale (metoda transpoziției, metoda extragerii gamelor din melodie) în scopul consolidării definiției generalizate a gamelor majore, urmând ca abia la următoarea gamă (fa major) să se aplice în activitatea de predare metoda algoritmizării. Activitatea de predare a gamei fa major prin metoda algoritmizării se va desfășura în felul următor; la cîntecul „Pe cărare sub un brad” de

D.G. Kiriac, elevii vor indica, la cererea profesorului, numele gamei în care este notat cîntecul — gama fa. Ei vor nota pe caiete gama fa și caracteristicile acestei game. Folosind algoritmizarea, deci aplicând definiția generalizată a gamelor majore, elevii vor observa că, deoarece gama are terța mare și semitonurile între III—IV și VII—VIII, ea este majoră. În continuare se va ivi obstacolul realizării semitonului între treptele III—IV. Această problemă elevii o vor rezolva cu ajutorul semnului de alterație: bemolul — semn pe care, de altfel, îl vor observa cu prilejul analizei cîntecului. Un elev va nota apoi pe tablă gama, urmînd o discuție asupra celor notate. La fel se poate proceda la predarea gamelor minore naturale, minore armonice și melodice. Însă în orice situație am folosi această metodă, este de reținut faptul că ea se referă la partea teoretică a lecției de muzică, deoarece predominant rămîne cîntecul. Cunoștințele teoretice însușite în cadrul lecției de muzică își găsesc adevăratul rost numai dacă sînt puse în legătură cu o lucrare muzicală. Din această cauză metoda algoritmizării trebuie folosită cu multă grijă și numai atunci cînd se pretează exact la nevoile predării, folosirea ei excesivă ducînd la teoretizare, deci la îndepărtarea de sarcinile care stau în fața obiectului muzică.

Dacă în cadrul celorlalte metode folosite, aspectul formativ este o rezultantă a cunoștințelor transmise și asimilate, în cazul metodei algoritmizării aspectul formativ constituie scopul ei fundamental ce se îndeplinește prin transmiterea și asimilarea acestor algoritmi. Condiția pedagogică ce se impune este ca predarea și asimilarea lor să nu se desfășoare ca ceva dat de-a gata printr-o simplă memorare, ci elevii să fie antrenati în descoperirea algoritmilor și în aplicarea lor.

Prof. ADRIAN SOLOMON
Școala din Crăclunelu de Jos,
Județul Alba

ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

DIN ACTIVITATEA COMISIILOR DE ORIENTARE ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ DIN JUDEȚUL CLUJ

În spiritul angajării pentru îndeplinirea neabătută a prevederilor directivelor Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român cu privire la pregătirea forței de muncă necesare economiei naționale în cîntecul 1986—1990 și în perspectivă, cadrele didactice răspund prin fapte, mobilizîndu-și eforturile pentru realizarea cu succes a orientării școlare și profesionale. În conformitate cu planul de muncă al Comisiei centrale de orientare școlară și profesională, comisiile județene și-au mobilizat eforturile pentru ca să asigure o participare activă și susținută a cadrelor didactice la pregătirea elevilor pentru alegerea corectă a școlii și profesiei. Activizarea comisiilor de orientare școlară și profesională din fiecare unitate școlară este considerată în perioada actuală drept o necesitate stringentă.

Sub îndrumarea și controlul Inspectoratului Școlar Județean, comisiile de orientare școlară și profesională clujene au trecut la organizarea unor acțiuni în echipă, care să permită o contribuție colectivă la armonizarea orientării și autoorientării elevilor spre domenii de activitate cerute de societate și potrivite capacităților proprii, precum și gradului de pregătire școlară și profesională.

Vacanța de iarnă a elevilor a constituit un cadru propice pentru realizarea unui bilanț în acest domeniu de către toți funcționarii răspunzători. În acest spirit s-a desfășurat, de exemplu, ședința de lucru a Comisiei de orientare școlară și profesională a Școlii Nr. 18 din Cluj-Napoca, care a avut ca temă „Analiza opțiunilor școlare și profesionale ale elevilor din clasele a VIII-a”. Întrunită în plen și avînd ca invitat și un cadru universitar care se ocupă de problemele orientării școlare și profesionale, Comisia de O.S.P. a școlii a trecut în revistă opțiunile școlare și profesionale ale elevilor și le-a raportat la necesarul de forță de muncă al județului, precum și la cifrele de școlarizare aproximative. O atenție deosebită a fost acordată următoarelor categorii de elevi: elevi cu contraindicații medicale, nehotărîți, instabili în opțiuni, și elevi cu un slab randament școlar, cu un comportament neadecvat. Din intervențiile responsabilului Comisiei de orientare, ale dirigîților claselor a VIII-a, ale maistrilor-instructori, ale profesorilor de limba română și matematică, ale reprezentantului comitetului cetățenesc de părinți pe clasă și ale invitatului din partea Universității (care a examinat și psihologic pe unii dintre elevi), a reieșit că nu toți viitorii absolvenți prezintă garanție că vor urma calea cea mai potrivită lor și în conformitate cu cerințele social-economice. Cu acest prilej, s-au stabilit acțiuni concrete ce se cer organizate în scopul parcurgerii celui mai po-

trivit drum spre viitor de către acești elevi. Printr-un număr de măsuri preconizate se înscriu și vizitele pe grupe de elevi la școlii de profil ce pregătesc cadre pentru domeniul de activitate prioritare (clasele de mine-petrol, agroindustriale ș.a.).

La Școala Nr. 17 din Cluj-Napoca, Comisia de orientare școlară și profesională a inițiat o masă rotundă în vederea debaterii temei „Educația dragostei de muncă și pregătirea profesională a elevilor”. Discuțiile au fost conduse de directorul școlii, iar ca participanți au fost responsabilul comisiei metodice a dirigîților, un diriginte cu rezultate remarcabile în acest sens, un profesor de fizică, comandantul instructor de unitate, un maistru-instructor și un părinte. Ca invitați, pentru a asista la discuții, au participat toți învățătorii, profesorii și maistrilor-instructori ai școlii, care au putut interveni și cu unele întrebări, la care componentii mesii rotunde au răspuns cu amabilitate. Din discuțiile purtate a reieșit că în școala respectivă există o preocupare intensă în această privință, iar rezultatele nu întîrzie să se arate. În concluzie, participanții au subliniat ideea că există încă posibilități de intensificare a inițiativelor în direcția educării elevilor în spiritul muncii și al pregătirii lor profesionale incipiente, care să vină în sprijinul realizării unor opțiuni școlare și profesionale, în conformitate cu comanda socială, cu valoarea practico-aplicativă a cunoștințelor și aptitudinilor fiecăruia. S-a insistat asupra cerinței educării copiilor în spiritul muncii de la intrarea lor în școală, așa încît să vină și în sprijinul orientărilor școlare și profesionale în procesul continuu și susținut pe întreaga perioadă a școlarității.

Astfel de inițiative organizate la nivelul Comisiei de orientare școlară și profesională dintr-o unitate de învățământ de un anumit grad și profil se înscriu pe linia încadrării orientării școlare și profesionale într-un sistem unitar de acțiuni și a considerării acestui proces ca făcînd parte integrantă din ansamblul muncii instructiv-educative. În felul acesta se poate preveni și formalismul din activitatea de O.S.P., se pot depăși barierele confundării ei cu simpla informare profesională și devine posibilă creșterea calitativă a muncii de pregătire a elevilor pentru o integrare școlară, mai întîi, iar apoi profesională, promițătoare. Apoi, Comisia de orientare școlară și profesională merită să capete noi valențe, ceea ce determină o contribuție efectivă la realizarea obiectivului fundamental al școlii de formare a unor personalități multilaterale dezvoltate, la creșterea prestigiului școlii și la asigurarea cadrelor necesare economiei naționale.

Lector univ. dr. TITUS ȘUTEU
Universitatea din Cluj-Napoca

GARANȚIA ASIGURĂRII BUNEI PREGĂTIRI PENTRU ȘCOALĂ

Învățămîntul preșcolar în județul Hunedoara este reprezentat de circa 267 unități preșcolare, în care sînt cuprinși aproape 20 de mii de copii — 90 la sută din totalul populației preșcolare a județului — copiii de 5-6 ani fiind cuprinși în procent de 96 la sută. 716 educatoare își desfășoară activitatea în aceste unități, un aspect demn de relevat fiind acela că sînt cadre calificate în totalitate — o garanție în asigurarea unei pregătiri corespunzătoare pentru școală a copiilor.

Cu începere din acest an școlar, avînd în atenție cele două programe îmbunătățite (educație morală politică și patriotică; exerciții grafice), la nivelul inspectoratului școlar județean, au fost luate măsuri de cunoaștere aprofundată și dezbateri amănunțite de acestora, realizîndu-se acțiuni metodice la nivelul zonelor Hațeg, Orăștie, Brad, Ilia, precum și al municipiilor Petroșani, Hunedoara și Călan, Deva și Sîlmera. De asemenea, pentru corelarea conținuturilor programelor amintite cu cele ale învățămîntului primar, s-au organizat schimburi de experiență între educatoare și învățători, urmate de activități demonstrative, pentru evidențierea modalităților de realizare optimă a prevederilor acestor programe, precum și de preluare creatoare a îndrumărilor pe care le conțin, atît prin crearea de material didactic adecvat, cit și prin folosirea cu maximă eficiență a acestuia. Studiul organizat al acestor noi programe a început din toamna anului școlar în curs și se continuă în următoarele trimestre, atît în cadrul zilei metodice, pe unități, cit și în cadrul comisiilor metodice, al cercurilor pedagogice, al schimburilor de experiență ale educatoarelor. De exemplu, recent, a avut loc, în municipiul Deva, Sesiunea anuală de referat și comunicări științifice, cu o secțiune specială pentru învățămîntul preșcolar, în care s-au prezentat experiența didactică, opiniile și sugestiile educatoarelor din întregul județ. Toate aceste manifestări metodico-științifice se înscriu în ciclul de acțiuni premersătoare simpozionului județean cu tema „Copilul și pacea”, dedicat Zilei Internaționale a Copilului, ce se va desfășura la 1 iunie, anul acesta, și care — alăturîndu-se „Festivalului de gimnastică a preșcolarilor” — faza județeană a spectacolului festiv, cu acest prilej, al formațiilor arștice ale școlilor patriei din grădinițe, laureate la Festivalul Național „Cîntarea României” — vor marca prezența grădinițelor în sala de manifestări dedicate Anului Internațional al Tinereții.

Ca o preocupare constantă a educatoarelor, cu ajutorul comitetelor de părinți și al întreprinderilor economice care sprijină dezvoltarea activității de îmbogățire a bazei materiale, de autodotare, a crescut în ultimul timp, în întregul județ, evidențindu-se grădinițele din Uricani, Petroșani, Hunedoara, Deva, Curchiu, Certeji, Hășdat, Lupeni, Aninoasa.

Un obiectiv care stă permanent în atenția noastră este deschiderea grădinițelor spre complexitatea vieții sociale, familiarizarea preșcolarilor cu specificul profesiunilor prioritare ale economiei județului, cum ar fi: mineritul, siderurgia, educatoarele organizînd întîlniri ale școlimilor patriei cu specialiștii din aceste domenii, vizite în întreprinderi și în licee de profil (Liceul Minier Deva — „Mina Școală”, Liceul Metalurgic Hunedoara s.a.). Pentru educarea patriotică a preșcolarilor și cunoașterea valorilor trecutului istoric al acestei străvechi vetre de cultură și civilizație pe care îl reprezintă județul nostru, au fost organizate primiri în organizația „Șoimii patriei” la monumentele istorice: Gorunul de la Tebea, Gorunul lui Horea, Cetatea Sarmizegetusa, Monumentul Eroilor de la Lupeni, Castelul Corvinștilor, care au consolidat convingerile și sentimentele patriotice transmise copiilor prin intermediul povestirilor istorice, ca și al activităților menite să faciliteze cunoașterea de către copii a realizărilor dobindite de oamenii muncii pe aceste meleaguri în anii construcției socialiste.

Prin grija permanentă a organelor și organizațiilor de partid, s-au creat condiții tot mai bune pentru dezvoltarea multilaterală a personalității copiilor, fortificarea organismului lor, precizarea utită și plăcută a timpului de joacă, remarcîndu-se, spre exemplu, participarea preșcolarilor la manifestările sportive de nivel județean (Festivalul anual de gimnastică — Deva, Cupa „Delfinul” la înot — Hunedoara), prilejuri cu care sînt selecționați copii cu aptitudini sportive, pentru a urma clase specializate în sporturile amatori.

Pentru a cuprinde întreaga problemă a grădinițelor, Inspectoratul Școlar Județean a asigurat îndrumarea și controlul activității din unitățile preșcolare, cu sprijinul inspectorilor metodici care conduc acțiunile de perfecționare ale cadrelor didactice pe centrele metodice stabilite. Mai menționăm și faptul că periodic se efectuează analize privind activitatea de îndrumare și control de specialitate, evidențindu-se rezultatele obținute, neajunsurile semnale, iar, în cercurile metodice ale directorilor de grădinițe, sînt valorificate aceste concluzii. Ca o ilustrare a calitatii învățămîntului preșcolar în județul nostru, recent, au fost remarcate rezultatele obținute în grădinițe în cadrul întrecerii socialiste, unui număr de 15 unități — atît din mediul urban, cit și din mediul rural — acordîndu-se locul I. Avînd în vedere că Inspectoratul Școlar Județean a obținut locul II pe țară în întrecerea socialistă, o contribuție la această reușită considerăm că și-a adus-o și învățămîntul preșcolar.

ANA SCHERVAN
Inspector, Inspectoratul Școlar
Județean Hunedoara

FIȘE PENTRU EXERCIȚII GRAFICE

În activitatea de formare a deprinderilor grafice la grupa mare am urmat pregătirea copiilor dintr-o activitate grafică, care presupune, mai întîi, executarea exercițiilor de reproducere a semnelor grafice în aer cu brațul, cu antebrațul, cu degetul, apoi pe masă cu podul palmei, cu ochii închiși și deschși, în final trecînd la trasarea liberă a liniilor pe tablă, în țapă copioasă, laspote de indicarea mișcărilor. De exemplu: În cadrul exercițiului grafic „Linia frîntă continuă”, le-am prezentat copiilor o imagine: o casă și curtea de jur împrejur cu gard, deoarece am dorit să îmbrac în „haină” de joc scrierea, menținînd în felul acesta interesul copiilor pentru activitate. Dacă, în prima parte, copilul a redat, după posibilitățile lui, ceea ce vedea în imagine, trăsîndu-l în mod liber, iar, în a doua despărțitură, continuînd linia începută, copiii au realizat, cu ajutorul punctelor de sprijin făcute de mine, linia frîntă continuă, în partea a treia, au trasat liniile începute de mine de la stînga la dreapta, iar în partea a patra au executat în spațiu limitat, așa cum trebuie să se încadreze la școală atunci cînd scriu.

Pentru exersarea liniilor frînte continue, am folosit o fișă în care copilul a redat succesiv dinții fierăstrăului, fiind folosită și în activitățile la liberă alegere, cu copiii care întîmpină greutăți în redarea grafică. Acest procedeu a dat rezultate bune, deoarece captează atenția copiilor mărînd volumul ei, lucru foarte important în adaptarea copiilor la școală. Jucîndu-se, copilul își exersează mușchii mîinii, își consolidează deprinderea tehnică, grafică, vederea, își coordonează mișcările și autocontrolul, imprimînd un anumit ritm de scriere, pe parcurs realizînd o deplasare cursivă și regulată a mîinii în timpul scrisului. Pentru perfecționarea acestor deprinderi, am făcut apel la activitățile de construcție, modelaj și practică, corelîndu-le în așa fel, încît să aibă același scop în formarea deprinderilor de scriere.

Astfel, pentru perfecționarea trasării liniei frînte, am corelat activitatea practică „Figuri geometrice, planșe” (de decupare) cu cea artistică plastică-modelaj cu tema „Stegulețe pentru defilare” și cu jocul de construcție „Gardul”.

Menționez că fișele au fost făcute într-o anumită ordine, respectînd principiul accesibilității, iar pentru copiii care n-au putut reda o anumită fișă, am creat

desenul grafic, decupînd cu acestea obiectele de mai sus.

În cadrul acestor desene, ei au îmblînat liniile orizontale cu cele verticale, șerpuite, cerculețe cu puncte, motive florale și geometrice, realizînd mai original tema.

Aceste deprinderi le-am perfecționat în activitățile la liberă alegere și pe grupuri mici, dîndu-le copiilor posibilitatea să-și exerseze mușchii mici ai mîinii, dezvoltîndu-le interesul și dragostea pentru învățarea scrisului. Astfel, chiar și cei care la început refuzau să deseneze, neavînd încredere în forțele proprii, și-au invins teama și reținerea pentru această activitate, manifestîndu-și cit mai des dorința de a „scrie” elemente grafice.

După parcurgerea temelor din programă, precum și a unor activități comparative cu copiii care aveau un ritm mai lent de lucru, precum și cu cei mai avansați, am efectuat către sfîrșitul anului școlar cîteva probe de psiho-diagnoză, pentru a depista nivelul capacității fiecărui copil. În acest scop, am dat celor 27 de copii ai grupei cite o fișă individuală cu rețeaua grafică a caietului tip I, unde copiii trebuiau să execute un număr de 10 semne grafice. Fișa era împărțită în două părți printr-o linie verticală trasată la mijlocul foii. În partea stîngă a liniei, semnele grafice le-am prezentat cu spațiu între ele, iar în partea dreaptă copiii trebuia să le redea în scriere, fără înterupere între ele. Aceste elemente nu erau o nouitate, ele au făcut obiectul altor exerciții grafice efectuate pe parcursul anului școlar. Cele 10 probe au respectat principiul accesibilității și fiecare probă a fost cotate cu un punct

și jumătate pentru modelul din stînga și jumătate punct pentru modelul din dreapta.

În urma analizei rezultatelor obținute la această probă, am constatat: 9 copii au executat foarte bine, corect, sarcina, obținînd un procentaj de 33%; 12 copii au realizat sarcina bine, reprezentînd 45%; iar restul, un procentaj de 21,8% reprezentînd copii mai slabi și copii care au venit către sfîrșitul anului în grădiniță, neincadrîndu-se în ritmul cerut. Totalul punctelor, pe grupă, a fost de 240, iar numărul copiilor de 27, media aritmetică fiind de 8,50, fapt ce atestă că majoritatea copiilor au nivel bun de dezvoltare a capacității de scriere în urma metodelor și procedeelor aplicate în pregătirea copiilor pentru scris. Aceste exerciții grafice au contribuit la coordonarea mișcărilor mîinilor și ochilor în perceperea formelor, distanțelor, limitelor și direcțiilor.

Educ. MARIA PELEHRA,
Grădinița Nr. 12 din Constanța

STIMULAREA CREATIVITĂȚII ÎN JOCURILE DE CONSTRUCȚIE

Jocurile de construcție desfășurate în grădiniță, alături de acțiunile manuale, desen și modelaj, sînt pentru copil un mijloc de exprimare, ca și limbajul. Aceste activități permit copilului să reprezinte, să traducă în fapte ceea ce a văzut, a trăit sau își imaginează, constituînd astfel o manifestare a vieții intelectuale a acestuia. Imaginația lui combină, inventează construcțiile, crează lucruri noi, răspunzînd intereselor și nevoilor copilului de a acționa, ceea ce implică meditație, organizare, căutarea mijloacelor. Mindria copilului de a fi creat ceva (o jucărie, un lucru util) este un sentiment tonic, care îl educă voința și îi cultivă încrederea în faptele proprii.

În jocurile de construcție se observă că orice copil dispune de un potențial creativ, dar în grade și forme diferite; ca atare, educatoarea îi revine sarcina de a stimula și sprijini creativitatea fiecărui copil din grupă, de a-l pune în situația de a descoperi, de a inventa ceva nou, valoros, folositor și de a fi ea însăși un model de activitate pentru copii. Între educatoare și copil trebuie să fie relații care să-l stimuleze și să-l favorizeze creativitatea, să-l facă mereu curios.

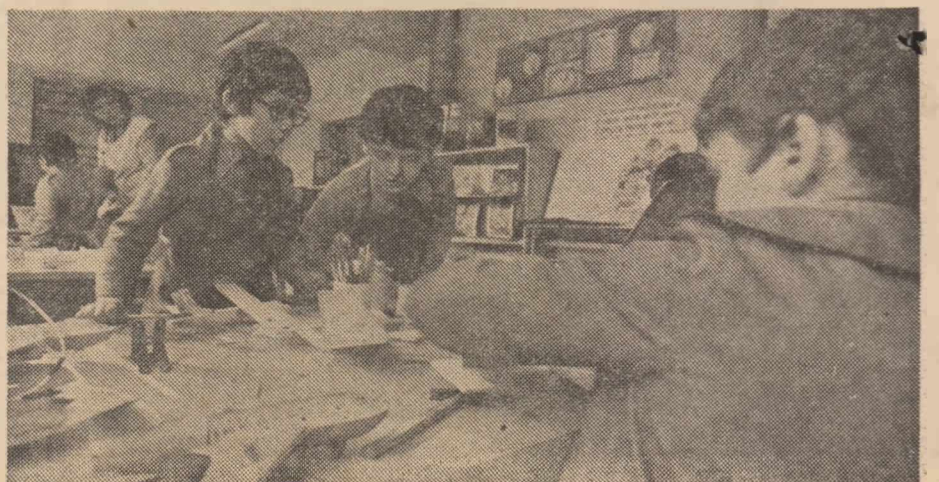
Începînd cu grupa mică, copilului i se pun la dispoziție truse diferite (Arco, Mozaic, Combino etc.), pe care să le folosească în construcție. Avînd o sferă a cunoștințelor redusă, copilul nu-și poate stabili singur un obiect, anume de construit, el are nevoie de un model, de explicație clară și demonstrarea modului de execuție. În alegerea construcțiilor ce vor fi prezentate ca modele demonstrative, este necesar să se piere tot de la copii, de la interesele lor față de anumite obiecte, modelul prezentat venînd în întîmpinarea dorinței de a-l construi și de a-l da o utilizare imediată în joc. Primile modele au deci rolul de a capta interesul copiilor pentru materialul de construcție prezentat și de a le sugera posibilități de a fi utilizat. De exemplu, la activitatea cu tema „Casa”, copiii au reușit să redea în construcție, după modelul dat, pereții și acoperișul casei, prin așezarea piștelor în poziție plană și, în spațiu, în direcție verticală. Pentru evitarea plictiselii, în timpul construcției, avînd în vedere că atenția copiilor este distributivă, le-am spus că cea mai frumoasă casuță va fi a piticilor (ori a lui Azoric etc.). Au fost copii care nu au reușit să construiască sau chiar au refuzat, dar nu au fost tratați cu indiferență, ci antrenați să participe direct la construcție.

La grupa mijlocie, datorită sferii de cunoștințe mai bogate, și construcțiile sînt mai variate. La activitatea cu tema „Casa noastră”, copiii au redat în plus față de cei de la grupa mică treptele scării casei și un pom în curte. După

un șir de activități în care tema de construit a fost dată de educatoare, copiii au reușit apoi singuri să-și propună un obiect de construit. În cazul acesta, am urmărit ca fiecare copil să fie original în construcție și să motiveze pentru ce și-a propus alegerea temei respective. Au existat și copii care nu au reușit singuri să-și propună realizarea unui obiect în construcție, caz în care am intervenit sugerîndu-le anumite teme, stimulîndu-le potențialul creativ. Construcția pentru copii a constituit un punct de plecare pentru jocuri cu subiecte din viața cotidiană. Unele teme lasă să se întrevadă impresiile puternice exercitate de mediu asupra copiilor, nevoia de a le retrăi în joc. Pentru altă categorie de copii, construcția a fost preluată mecanic de la colegii lor și nu au știut să motiveze, iar altă categorie s-a limitat la reproducerea unor obiecte cunoscute, desfășurînd un joc silic, monoton. În aceste cazuri, de acești copii m-am ocupat în mod deosebit la activitățile libere, le-am pus la dispoziție material variat, am insistat asupra cunoașterii amănunțite a tehnicilor de utilizare a acestor materiale, a posibilităților variate de combinare. Acești copii au fost antrenați în construcții colective pentru a le cultiva relațiile de cooperare și întrajutorare.

Avînd în vedere pregătirea pentru viața și activitatea școlară, la grupa mare, copiilor li se impun cerințe noi. Unul din procedeele folosite, menite să ducă la stimularea capacității creative, a fost cerința de a găsi forme noi de reprezentare plastică a aceluiași obiect. Ca termen de comparație am ales una din construcțiile curente realizate de ei la un moment dat și, în raport de aceasta, să și-o imagineze și să o construiască în alt stil. Tot la tema „Casa noastră”, copiii de la grupa mare au construit o casă cu o curte mare, în care se aflau pomi, straturi de flori, iar de jur-împrejur gard etc. Am cerut copiilor: „Gin-diți-vă bine, cum ați putea să o construiți altfel?”, iar ei au fost puși în situația de a construi o casă cu etaj, o casă cu două intrări pentru două familii etc. Chiar dacă noua construcție a fost mai puțin izbutită decît prima, am căutat să apreciez eforturile copiilor, să-l încurajez pentru noi încercări menite să le propulseze capacitatea productivă, suplețea și flexibilitatea gîndirii. După un șir de asemenea activități, am inițiat întreceri, copii fiind organizați în grupuri mici, care să aibă capacități aproximativ egale. Am avut în vedere antrenarea fiecărui copil în joc, pentru a-l face să simtă importanța muncii colective și a se bucura de rezultatul muncii în comun.

Educ. MARIA DĂRĂBAN
Grădinița cu Program Normal Deda,
județul Mures

CLASELE I-IV

EVALUAREA PE BAZĂ DE OBIECTIVE

Tendențele noi din domeniul didacticii contemporane, precum și experiența școlii moderne situează evaluarea pe o poziție deosebit de importantă în acțiunile de realizare a unei calități superioare a procesului de predare-învățare.

Evaluarea se constituie într-un bilanț al activității didactice în care se stabilește calitatea procesului înainte, în timpul sau după desfășurarea sa prin raportarea permanentă la cerințele dinaintea stabilite.

Este cunoscut faptul că evaluarea se poate desfășura sub mai multe forme: — diagnostică (inițială) —, furnizează informații privind nivelul cunoștințelor și deprinderilor formate de care are nevoie elevul pentru a parcurge o etapă de instruire următoare; — formativă (dinamică) se realizează pe parcursul procesului de predare-învățare în momentele cele mai semnificative, în vederea măsurării progresului școlar al elevilor și alegerii căilor eficiente de învățare; — sumativă (finală, recapitulativă, cumulativă) se aplică în momentul de încheiere a etapelor sau a întregului proces; relevă modul de realizare a obiectivelor generale ale disciplinei.

Evaluarea pe baze științifice a nivelului de pregătire a elevilor se realizează numai dacă este raportată la obiectivele urmărite în cadrul studierii fiecărei discipline de învățământ.

În ciclul primar, instrumentele de evaluare la citire se referă la însușirea citirii cu voce tare și în gând sub două aspecte: tehnica cititului și înțelegerea și prelucrarea textului. Prin tehnica cititului se înțelege deprinderea de a citi corect, cursiv și expresiv. Citirea corectă se realizează atunci când pronunția sunetelor este făcută corect, când elevii identifică perfect sunetul cu litera, citesc corect cuvintele și respectă semnele de punctuație. În cadrul citirii cursive se urmărește citirea fără literizare, fără silabisire, fără pauze exagerate între cuvinte (excentind pe cele cerute de punctuație). Citirea expresivă cuprinde citirea corectă și cursivă fără de care nu ar putea fi realizată, precum și respectarea intonației și accentului.

Înțelegerea și prelucrarea textului este, de fapt, citirea conștientă care vizează: împărțirea unui text în fragmente logice, povestirea fragmentelor, stabilirea ideilor principale, povestirea textului cu folosirea cuvintelor și expresiilor nou învățate.

Toate acestea se pot transforma în itemuri pentru evaluarea nivelului citirii elevilor. Itemurile care alcătuiesc teste de citire trebuie să urmărească formarea unor categorii de capacități. De exemplu, redarea logică a conținutului textului înseamnă cunoașterea, folosirea unor expresii și cuvinte în structuri noi, înseamnă capacitatea de extrapolare. Formularea ideilor principale vizează capacitatea de sinteză, iar capacitatea de aplicare se concretizează în exprimarea corectă.

Evaluarea nivelului scrierii elevilor presupune stabilirea obiectivelor care se urmăresc și formularea sau alegerea textului pentru dictare care să răspundă acestor obiective. Nu se poate evalua corect nivelul elevilor fixind un text la

întimplare pentru a ne da seama cum scriu elevii, în general. O astfel de măsurare nu poate avea funcție de reglare. De exemplu, la clasa a II-a, se pot stabili obiectivele: să scrie corect pe „m” înainte de „b” și „p”; să folosească corect semnele de punctuație; semnul întrebării, exclamării, virgula în enumerări, două puncte înainte de dialog și de enumerare; să scrie corect cuvintele formate din una, două, trei silabe etc.

Testele de evaluare a gramaticii trebuie să urmărească, pe lângă cunoașterea, și care este capacitatea de recunoaștere, de aplicare imediată sau în timp, de analiză și de transformare. De exemplu, pornind de la obiectivul: „să recunoască în text părțile principale și secundare de propoziție” se poate continua cu: „să realizeze acordul predicatului cu subiectul” sau al „adjectivului cu substantivul pe care-l lămurește”, care înseamnă capacitatea imediată de aplicare imediată, să formuleze propoziții după schema dată, să transforme propozițiile simple în propoziții dezvoltate etc.

Un test pentru evaluarea nivelului de pregătire la compunere poate urmări realizarea următoarelor obiective operaționale: să respecte cele trei părți ale compunerii: introducere, cuprins și încheiere; — să folosească un plan logic de exprimare; — să păstreze pe tot timpul compunerii relația dintre titlu și conținut; — să exprime clar și logic ideile; — să folosească expresii și cuvinte noi, întâlnite în textele literare; — să exprime atitudinile proprii față de faptele relatate; — să formuleze clar și corect propozițiile; — să respecte regulile gramaticale învățate; — să aplice corect regulile de ortografie; — să aplice corect regulile de punctuație.

Obiectivele enumerate se pot modifica în funcție de categoria de compunere abordată. De exemplu, la compunerea cu început dat sint și alte obiective decât la compunerea liberă sau cu cuvinte de sprijin.

La matematică, pentru o probă de evaluare se pot stabili obiective de felul: să adune un număr cu o sumă; să scadă un număr dintr-o sumă când cunoaște celălalt termen și suma; să afle un termen când cunoaște diferența și descăzutul; să efectueze suma a trei sau mai multe numere; să facă proba adunării sau scăderii folosind operația inversă etc. Pe baza acestor obiective se alcătuiesc 1—3 itemuri pentru fiecare și se stabilește punctajul. Obținerea unui număr scăzut de puncte pentru operația de scădere, de exemplu, ne determină să revenim asupra acestei operații.

Evaluarea pe bază de obiective operaționale ne oferă informația necesară pentru organizarea grupelor în cadrul activității diferențiate. De asemenea, este bine ca evaluarea nivelului de pregătire a elevilor sau a lecției să determine abordarea unor strategii didactice noi, deci să se exercite funcția de reglare, care să conducă la realizarea obiectivelor propuse cu întregul colectiv de elevi.

Prof. VASILE MOLAN
inspector principal de specialitate
în Ministerul Educației și Învățământului

FOLOSIREA CUNOȘTINȚELOR LINGVISTICE
ÎN LECȚIILE DE LITERATURĂ ROMÂNĂ

Programa de limba română, elaborată de Ministerul Educației și Învățământului, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1932, pentru învățământul liceal și profesional, legiferează continuarea analizei lexicale a mijloacelor de expresie a scriitorilor studiați, a aspectelor de cultivarea limbii, a elaborării compunerilor cu destinație specială în clasele de liceu. Adoptarea acestor măsuri nu se verifică însă, în toate situațiile, în practica de predare-învățare; așa se explică faptul că un număr mare de propunătorii n-au găsit, nici până acum, formele cele mai adecvate de predare-învățare, că rememorarea unor fapte de limbă se face în sine și pentru sine, în afara unor aplicații practice, pe texte, cu o funcționalitate precisă. Or, metodologia modernă a comentariului literar presupune, în primul rând, înțelegerea logică a enunțului de către elevi. Rezultat al analizei celor mai interesante aspecte fonetice și semantice ale textului, întregită, apoi, prin descrierea elementelor definitorii pentru limba și stilul autorilor studiați.

În acest sens, credem că pregătirea lingvistică a profesorului de limba și literatură română, în situații speciale, trebuie să releve cunoașterea originalității limbajului artistic, în genere, prin delimitarea motivelor, a nucleelor expresive ale contextului, prin reținerea acelor particularități de construcție, ce compun relieful sensibil al mesajului. Mai exact spus, pregătirea lingvistică a profesorului — în situații speciale — trebuie canalizată spre facilitarea înțelegerii de către elevi a gândirii și a intențiilor scriitorului, pe baza resurselor expresive folosite de acesta.

Pornind de la text, vom încerca, în cele ce urmează, să arătăm felul în care se configurează câteva din modalitățile specifice de reliefare stilistică a motivului copilariei în opera sadoveniană.

Sensibil la scurgerea timpului, M. Sa-

cizări modale în raport cu contextul, devenind semnale ale motivului.

„Nu știam dacă fiorul vine din timpuri trecute ori din întinderile care mă impresurau, nu înțelegeam dacă răsună în mine, în ușoara mea somnie, fericită, ori e un închipuit glas al firii”. Elevii vor înțelege că aici timpul și spațiul, sugerate de autor, par a fi suspendate în infinit, datorită acelor semnificații (vocabule) care conferă imaginii un caracter difluent. În același sens, va fi observat textul: „Către dealurile din dreapta și stînga Prutului și către satele din preajmă (...) s-a ridicat o aburire tremurătoare. Toate s-au tras mai îndărăt și s-au micșorat”. Dintr-o obișnuiță stilistică, elevii vor remarca că abstractul verbal aburire se suprapune peste componentele materiale: deal; sate; ape; dispersînd imaginea și realizînd impresia finală de „flour”, de asemenea, vor sublinia că, de data aceasta, nu timpul, ci spațiul inculcă senzația de gol tulburător. Contextul în care apar acești semnificați și semnificații conferă, în speță, unitate motivului, chiar dacă imaginea artistică concentrează elemente lexicale distanțate din punct de vedere semantic: întinderea; fior; somnie. Elevii vor observa că trecerea de la un element la altul se face lin, fără a tulbura sentimentul lingvistic

al receptorului, că accentul cade mereu pe sinteză, pe esența unei trăiri puternice, stimulate de respirația largă a amintirii. Prin procesul pe care-l trăzește în elevi studierea motivului semnalat constituie o încercare de interpretare continuă a actului de creație, ce conduce, deopotrivă spre spațiul deschis al copilăriei sadoveniene, precum și al lectorului.

Experimentînd această modalitate bazată pe pregătirea lingvistică a profesorului de limbă și literatură română, în situații speciale, în comentarea textului literar, la clasele liceale, am ajuns la concluzia că această pregătire este una din condițiile sine qua non ale randamentului școlar; astfel elevii învăț să descopere specificitatea mijloacelor de exprimare a scriitorilor studiați, sint deprinși cu formularea unor judecăți de valoare, își însușesc rigorile acestei discipline și, de aici, deprind normele unei exprimări clare și precise, în oral și scris.

Prof. DORINA DINCA
inspector școlar la Inspectoratul Școlar
Județean Timiș
Prof. VERONICA SIRBESCU
Școala Nr. 1
din Sînnicolau Mare,
Județul Timiș

CREȘTEREA APORTULUI EDUCATIV AL CHIMIEI

INTEGRAREA DOCUMENTULUI POLITIC ÎN LECȚIE

Vom da câteva exemple la clasa a VIII-a în care este necesar ca ora de chimie să fructifice datele existente în cadrul magistralei expunerii a tovarășului Nicolae Ceaușescu la cel de-al XIII-lea Congres al P.C.R., pentru a realiza cât mai eficient legătura dintre teoria noțiunilor acumulate și aplicabilitatea lor în viața cotidiană.

În sprijinul orei cu tema „Proprietățile fizice ale carbonului”, pentru asimilarea noilor cunoștințe referitoare la întrebuintarea cărbunilor în dependență cu proprietățile lor, folosim, alături de tabelul 5.3 din manual, mostrele de cărbuni și indicațiile inovatoare ce revin minerilor din documentele de partid că: „la hullă întreaga producție brută să fie supusă spălării, în vederea creșterii în continuare a cantităților de cărbune coccificabil”. În aceeași fază a lecției, vom explica elevilor importanța ce se acordă industriei extractive a cărbunelui pentru mărirea cantității de combustibil, în special a „producției de lignit și cărbune brun unde 84—89 milioane tone se vor realiza în proporție de peste două treimi din cariere”. La fixarea noțiunilor, în cadrul aceleiași ore, ne orientăm asupra „aplicării pe scară largă a metodelor de exploatare de mare productivitate” în minele de cărbuni din întreaga țară și din zona noastră, la Borozel. Realizăm în felul acesta o educație patriotică și o corespunzătoare orientare școlară și profesională prin accentuarea asupra interesului care-l acordă partidul nostru dezvoltării acestei ramuri economice și a condițiilor de lucru prin „mecanizarea lucrărilor din subteran și de la suprafață și realizarea de echipamente de mare productivitate”.

În cuprinsul aceluiași capitol o altă oră este destinată învățării noțiunilor despre sticlă și produsele ceramice. În cadrul ei, în etapa însușirii noilor cunoștințe referitoare la importante varietăți de sticlă, compoziție, proprietăți și utilizări ale acestora se poate arăta că pentru următorul cincinal se prevede „să înceapă fabricarea de sticlă optică, iar producția de articole de cristal urmează să soarească de peste 2 ori”; în același context se poate specifica creșterea „producției de articole de uz casnic cu funcționalitate îmbunătățită”. În a doua parte a lecției, la însușirea cunoștințelor referitoare la varietățile de produse ceramice, se pot fixa acestea prin accentuarea cunoașterii utilizării lor și a producției acestora, conform celor evidențiate în documentul politic: „să se extindă gama produselor ceramice fine, portelanuri, sticlă”, de asemenea, este necesară „valorificarea tuturor resurselor de materii prime și se vor intensifica, totodată, acțiunile de recuperare și reintroducere în circuitul economic al produselor rezultate din consumul producției de portelanuri”. În felul acesta se întărește convingerea la elevi că prin aportul lor la recuperarea materiilor refolosibile participă efectiv la dezvoltarea economică a țării noastre.

Lecția de consolidare a noțiunilor referitoare la structură, proprietăți și utilizări ale metalelor și aliajelor (din capitolul 6) are la bază conversația și experimentele frontale, care accentuează importanța acestora. În timpul verificării cunoștințelor legate de necesitatea prelucrării și creșterii producției de metale, un rol hotărâtor în dezvoltarea industriei metalurgice, electrotehnice etc. se va face anul la acele elemente ale documentelor care pre-anunțază că: „...în cincinalul 1986—1990 se va extinde producția de metale greu fuzibile și aliajelor de titan și zirconiu... Industria metalurgiei fieroase se va dezvolta într-un ritm mediu anual de 6%...”

În continuarea planificării sint capitoarele ce cuprind noțiunile din grupa I și a II-a principale, care au punct comun cunoașterea materiilor de bază pentru obținerea metalelor și a compuziilor acestora în grupele respective. Astfel în cadrul lecțiilor „Hidroxidul de sodiu”, „Carbonatul de sodiu”, „Hidroxidul de calciu” și „Carbonatul de calciu”, lecții

tratate comparativ, în momentul predării modului de obținere industrială a acestora se accentuează asupra rolului materiilor prime existente în țara noastră — ca bază în procesul tehnologic respectiv — și se ține cont de „asigurarea în cât mai mare măsură de resursele proprii a necesarului economiei”, acționîndu-se pentru „înfăptuirea programelor speciale de importanță națională, privind dezvoltarea mai puternică a bazei de materii prime, îmbunătățirea nivelului tehnic și calitativ al produselor, diminuarea costurilor de producție și îndeosebi a cheltuielilor materiale...”. Deoarece, în cadrul lecției „Carbonatul de calciu” se studiază și despre materialele de construcție, la fixarea corectă a datelor despre structura lor și utilizarea în mod economic, pentru a fi în concordanță cu prevederile noului cincinal de dezvoltare a „industriei materialelor de construcții cu un ritm mediu anual de circa 5%”. În acest sens, în „industria cimentului va crește ponderea sortimentelor speciale, precum și a celor cu adausuri de zgură granulată și cenuși”.

În finalul planificării avem capitolul 11 ce cuprinde 12 ore și se încheie cu o lecție de recapitulare și sistematizare cu un caracter de sinteză, ce vizează noțiuni referitoare la metalele tranzitionale: fier, cupru, zinc, mercur. Lecția recapitulativă pe care mi-am propus-o va începe cu vizionarea timp de 20 minute a filmului didactic „Oțelul”, care arată felul obținerii lui în convertizoare, clasificarea oțelurilor după compoziție și destinație, utilizării în industrie. După vizionare se pot îmbogăți informațiile primite, referindu-ne la creșterea producției de oțel care „se va realiza prin intrarea în funcțiune a noilor capacități de prelucrare la Combinatul Siderurgic de la Călărași, producția la laminate va ajunge în anul 1990 la 15 milioane tone, iar cea din țevi de oțel la circa 2,2 milioane tone, se va diversifica structura și îmbunătăți calitatea produselor de prelucrare avansată, urmînd ca, în cincinalul viitor, să se obțină sporuri însemnate în țevi și sirme de mare rezistență trase la rece, table și benzi laminate la rece, cabluri din oțel, cord metalic, tablă costitorită și altele”. Alături de fier, din categoria metalelor tranzitionale cărora li se acordă un interes deosebit sint și cuprul, zincul, mercurul, astfel că „în sectorul minerurilor neferoase, creșterea producției va fi realizată în principal prin dezvoltarea accentuată a extracției de mineruri cuprifere sărace, va fi dezvoltată producția de substanțe neferoase, cu deosebire a sortimentelor de calitate superioară”.

În atenția noastră a stat această modalitate de integrare a documentelor în ore, existînd și alte procedee ce pot fi aplicate la alte lecții, în funcție de obiectivele urmărite de acestea.

În acest fel documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R. la nivelul de înțelegere al elevilor, pe clase și vîrste, fac parte nemijlocit din sistemul de cunoștințe ce se cer însușite.

Desigur, laturile educative ale orelor de chimie pot fi îmbogățite și cu alte exemple, deoarece industria chimică ocupă un loc de bază în dezvoltarea principalelor ramuri ale economiei naționale pe baza cuceririlor științei și tehnologiei moderne, dar studiul nostru este orientativ și are ca scop principal imbinarea celor două instrumente de lucru ale profesorului de chimie: documentele Congresului al XIII-lea, cu documentele de specialitate, pentru formarea unui tineret bine pregătit și documentat care să participe activ la „făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism”.

Prof. RODICA IORDACHE
Școala de 10 Ani din comuna Brateca,
Județul Bihor

ÎN FIECARE NUMĂR DE REVISTĂ, UN PROIECT DE CERCETARE

SONDAREA MOTIVAȚIEI ÎNVĂȚĂRII LA O DISCIPLINĂ DE ÎNVĂȚĂMÎNT

1. PREMISE

1.1. Sistemul general de referință al acestui proiect simplificat va fi comportamentul motivat și motivabil al elevului/elevilor în contextul activității de învățare (studiu) a unei discipline de învățămînt. Dezvoltarea problemei va fi făcută în strînsă și legitimă conexiune cu activitatea profesorului, cu viața colectivului școlar în care trăiește elevul și, implicit, cu cea a grupului familial.

1.2. Enunțul bază pentru întemeierea opțiunii noastre conceptuale și metodologice va fi următorul: **problemele cunoașterii, folosirii, controlului și dezvoltării motivației existente sînt poate cele mai serioase dintre cele cărora învățămîntul și educatorii trebuie să le facă față.**

1.3. Sarcinile educatorilor în abordarea problematicii menționate sînt extrem de dificile. Din multitudinea lor, menționăm doar trei, cărora se impune să le găsim răspunsuri sau rezolvări pertinente și eficiente. Prima: Cum identificăm adevăratele motivații ale conduitei elevului, știind că a) motivația este un fenomen, o stare, un complex de unități și secvențe de impulsuri, imboduri, pulsioni interne, energizări sau activări, stări tensionale sau mobiluri care conduc la acțiune, la autoorganizare, la autodeterminare în planul personalității și b) în investigația motivației apar multe ecranări, simulări, chiar contrafaceri prin raționalizarea verbală a „de-ce”-ului comportării? A doua: Cum valorificăm reperoriul motivelor pozitive, existente și favorabile învățării școlare, în contexte, sarcini și domenii cât mai variate, dar adecvate personalității fiecăruia? A treia: Cum corectăm sau ameliorăm stările comportamentale generate de motivațiile negative sau greșit orientate, utilizînd eficient acțiunea de demotivare pozitivă, de remotivare și întărire a conduitei pozitive, în special la elevii rămași în urmă la învățatură sau cu insuccese școlare?

2. SISTEME DE REFERINȚĂ MINIMALE

2.1. Întreprinderea unei microinvestigații asupra motivației învățării la o disciplină de învățămînt anume presupune de la început cunoașterea stării reale în care se află elevul sau grupul de elevi, într-o anumită perioadă de timp, și găsirea sau elaborarea unor seturi alternative de strategii, metode, tehnici și procedee destinate: ● formării și întăririi motivațiilor pozitive, cînd ele există în stadiu incipient; ● remotivării elevului atunci cînd se află în stări caracterizate prin demotivare sau lipsă de interes; ● inducerea unor nuclee valorice puternic motivante, care să înlocuiască sau să reducă din stările motivatorii negative (de refuz).

2.2. Informațiile solicitate în rezolvarea problemelor cunoașterii stărilor motivatorii în universul învățării școlare vizează sistemul personalității elevului în strînsă conexiune cu personalitatea cadrului didactic și, firesc, structura și valențele disciplinei respective. În acest cadru, un minimum necesar metodologic se impune a fi cunoscut, exersat, aplicat și interpretat științific.

2.3. Reperele informaționale vor fi orientate spre trei surse ale situației: ● cunoașterea directă a situațiilor; ● autoconșterea propriei situații; ● intercunoașterea și interaprecierea situațiilor.

1. SECVENȚE DE METODOLOGIE OPERAȚIONALĂ

3.1. Minimul metodologic necesar în realizarea pertinentă a investigației presupune stăpînirea următoarelor metode și tehnici: chestionarul, observația participativă, analiza de conținut a computurilor și răspunsurilor directe, deschise, tehnica frazelor de completat, experimentul constatativ și formativ, studiul documentelor școlare, tehnica fișei psihopedagogice, tehnica probelor comparative și comparative, tehnica autochestionării, tehnica de construcție a profiilor motivaționale, ș.a.

3.2. Unele ipoteze (Ip) și modalități operaționale (Ma) de aplicare recomandate:

3.2.1. Ip: Elevul va fi cu atât mai activ și eficient, cu cât va conștientiza mai devreme și mai bine calitatea obiectivelor formative, precum și forța și direcția de acțiune a factorilor care-l motivează în învățare.

Ma: Compunere cu tema: De ce și pentru ce a) învăț/studiez; b) nu învăț/nu studiez la disciplina X?

3.2.2. Ip: Cu cât cunoaștem mai riguros optimul nivelului motivațional al elevului în raport cu disciplina X, precum și modul cum se autoapreciază elevul în contextul colectivului, cu atât se va evalua mai bine stadiul motivațional și se vor crea zone pentru intervenții ameliorative.

Ma: Chestionar. Itemi posibili: a) În cadrul clasei, la disciplina X, mă socotesc a fi un elev foarte bun (5), bun (4), de nivel mediu (3), slab (2), foarte slab (1).

b) Față de situația mea, mă declar: foarte satisfăcut (5), satisfăcut (4), relativ satisfăcut (3), nesatisfăcut (2). Pentru ambele se cere: „Motivați-vă răspunsurile subliniate!”

3.2.3. Ip: Dacă vom cunoaște natura și frecvența dificultăților întâmpinate de elev în anumite momente ale activității didactice, atunci informațiile cu valoare de feedback necesare reconsiderării strategiilor de instruire și elaborării unor noi modalități alternative de consiliere-acțiune vor fi mai semnificative și eficiente în plan practic.

Ma: a) Chestionar. Item de tip: În care din situațiile menționate mai jos întâmpini dificultăți? Ierarhizează, descrescînd, 5 factori din lista următoare... Lista poate cuprinde: recapitularea cunoștințelor; aplicarea cunoștințelor; predarea foarte abstractă etc.

b) Tehnica enunțului de completat. Itemi de forma: În clasă, cele mai mari și frecvente greutăți (dificultăți) le întâmpini în situațiile...

3.2.4. Ip: Cu cât cunoaștem mai bine forța de satisfacție-nesatisfacție produsă de factorii și situațiile didactice, cu atât putem controla, stimula ameliora sau bloca producerea lor în contexte de învățare.

Ma: a) Chestionar. Item posibil: În ce măsură următorii factori stăpîniți vă influențează calitatea participării la lecții, pregătirea de acasă, interesul pentru disciplina X, vă produc satisfacții?

b) Enunțul de completat: (i) Cele mai mari satisfacții pe care le am în clasă, la disciplina X, se produc...

(ii) Cele mai mari insatisfacții pe care le am în clasă, la disciplina X, se produc...

3.2.5. Ip: Cu cât cunoaștem mai bine și oportunitățile elevului cu privire la modul în care el vede rezolvarea problemelor (situațiilor) sale, cu atât intervenția profesională va fi mai atent individualizată sau diferențiată situațional, mai eficientă în planul formării.

Ma: Tehnica enunțului de completat. Item: În situații de nevroză sau insucces la disciplina X, cel mai bun și eficient lucru pe care ar trebui să-l fac eu, ar fi: (A) să-l fac profesorul meu ar fi: (B) să-l fac cei mai buni colegi ar fi: (C) să-l fac dirigintele meu, ar fi: (D) să-l fac părinții mei ar fi: etc.

1. RECOMANDĂRI

În interpretarea datelor se va ține cont de faptul că: a) nu există un singur tip de motivație favorabilă învățării, ci o constelație motivațională; b) în personalitatea fiecărui elev coexistă factori și stări cu structură motivațională bipolară (pozitivă-negativă, intrinsecă-extrinsecă, apropiată-departată), cu conținuturi multidimensionale, cu ierarhizări variabile, cu conținuturi variabile; c) fiecărui elev, chiar unui grup de elevi, li se pot construi un profil motivațional în baza cărui se vor proiecta și utiliza, în maniere individualizate și diferențiate, strategii alternative de creare și întărire a motivațiilor pozitive.

În finalul acestui mic ghid orientativ, exprimăm convingerea că experiența fiecărui dintre dvs. vă oferă largi posibilități de completare și perfecționare. Schița noastră este nelimitată în stăpînirea neapăsabilului univers al DE CE-ului uman aplicat universului învățării.

Lector univ. dr. IOAN NEACȘU

Universitatea din București

Notă: Redacția invită cititorii care organizează cercetări, pornind de la proiectele publicate în revistă, să comunice rezultatele obținute (menționînd locul de elevi asupra cărui s-a efectuat cercetarea, data accesării și instrumentele de cercetare folosite), în vederea validării acestora prin revistă.

Menționăm și la rubrica „În fiecare număr de revistă, un proiect de cercetare” un aparat: „Percepția socială și percepția de prestigiu în cadrul grupurilor școlare” („Tribuna școlii”, nr. 178, decembrie, 1990) și „Nivelul asimilării valorilor morale la elevi” („Tribuna școlii”, nr. 271, ianuarie, 1993).

Celelalte care ne-au făcut propuneri de noi teme de cercetare, le comunicăm că acestea au fost incluse în lista proiectelor pe care le vom publica în lunile următoare.

Ilustrațiile foto din acest număr: MARIAN ILIE, fotoreporter, Agerpres

PREDAREA MATEMATICII

Elaborarea obiectivelor operaționale

După cum am menționat în numărul precedent al revistei noastre, redacția a inițiat elaborarea obiectivelor operaționale ale predării-învățării matematice pentru lecțiile din toate manualele de specialitate de la clasele a IV-a, a VIII-a și a X-a. La această activitate științifică sînt invitați învățătorii și profesorii de matematică să participe prin elaborarea obiectivelor operaționale, pe fiecare lecție în parte din programele de învățămînt și manualele școlare ale claselor amintite. Pentru orientare, am publicat în revista „Tribuna școlii” numerele din noiembrie și decembrie 1984, două articole despre elaborarea obiectivelor operaționale, pe care le recomandăm pentru studiu. Redacția intenționează ca la începutul viitorului an școlar să poată pune la îndemina învățătorilor și profesorilor de matematică o lucrare complexă, cuprinzînd obiectivele operaționale la clasele a IV-a, a VIII-a și a X-a; în această lucrare va fi publicată lista învățătorilor și profesorilor care au contribuit la elaborarea lucrării; vor fi

menționați toți cei care au propus obiective operaționale acceptate integral sau parțial pentru minimum cinci lecții. Planurile cu obiectivele operaționale elaborate se primesc la redacție (dactilografiate sau scrise de mînă) pînă la data de 30 aprilie 1985.

Lucrarea va fi definitivată prin grija unui colectiv alcătuit din cadre didactice din școli, gimnazii și licee, inspectori de specialitate din Ministerul Educației și Învățămîntului și cadre din învățămîntul superior.

Am primit la redacție propuneri de obiective operaționale care au fost acceptate, de la următorii colegi, care vor fi înscrși pe lista de colaboratori al lucrării finale: prof. Petre Gr. Andrei — Ploiești; prof. Eugeniu Bărbulescu — Berca, Buzău; Vasile Ghizdavu — Slatina; prof. Elena Gheorghită — Volocaci, Mehedinți; prof. Szakacs Maria — Baia Sprie, Maramureș; prof. Nicolae Solomie — Holod, Bihor și inv. Maria Popescu — Bala Mare.

ALEGERILE PIONIEREȘTI — PRILEJ DE INTENSIFICARE A ÎNTREGII ACTIVITĂȚI EDUCATIVE

În această perioadă, în toate unitățile de pionieri din municipiul București s-au declanșat alegerile pionierești, prilej de intensificare a întregii activități de educație politico-ideologică și revoluționară a pionierilor, școlărilor și șoimilor patriei, în lumina indicațiilor și orientărilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, a documentelor Congresului al XIII-lea al P.C.R.

Polarizînd atenția purtătorilor cravatei roșii cu tricolor, adunările pionierești de alegeri constituie un eveniment de o deosebită importanță, o puternică afirmare a democrației pionierești și totodată un moment de referință în sistemul activităților educative pionierești.

În perioada premergătoare alegerilor, la nivelul grupelor și detașamentelor s-a desfășurat o activitate intensă în vederea conștientizării semnificației votului fiecărui pionier, a responsabilității pe care actul votării o implică, astfel încît alegerea comandamentelor pionierești să nu fie un act formal, ci o dezbateră activă, aută a muncii desfășurate cit și a activității viitoare.

Cu sprijinul și sub direcția îndrumare a Comitetului Municipal București al Organizației Pionierilor, Organizația Pionierilor din Capitală situează în centrul preocupărilor sale intensificarea activității de educație revoluționară, comunistă a generațiilor de copii, de cunoaștere și înțelegere a caracterului științific, consecvent creator al politicii P.C.R., de formare a idealurilor, convingerilor comuniste, a devotamentului nemărginit față de cauza partidului, a clasei muncitoare și poporului, a edificării socialismului și comunismului în patria noastră.

La un loc de frunte se situează acțiunile organizate la nivelul tuturor detașamentelor și unităților de pionieri sub genericul precum „Stejarul din Scornicești”, „Tineretea unui om”, „Epoca Nicolae Ceaușescu”. „O viață pentru un ideal”.

Momente de înaltă intensitate a trăirilor patriotice au loc în toate unitățile de pionieri din municipiul București prin activitățile programate în cadrul acțiunilor naționale de educație patriotică a copiilor „Patrie română, țară de eroi” și „Tot înainte”. Amintim, astfel, concursul municipal „Cinstire înaintașilor, omagiu contemporanilor” organizat în colaborare cu Muzeul de Istorie Națională, precum și ciclul de acțiuni politico-educative ce se desfășoară sub genericul „București în epoca înnoirilor” și „Prelînd drapele falnicilor tradiții”.

Unul dintre cele mai importante domenii ale activității noastre îl constituie activitatea cultural-artistică. Acționînd în

spiritul hotărîrilor Congresului al XIII-lea al partidului, consiliile și comandamentele pionierești din Capitală depun eforturi pentru a asigura întregii activități culturale-educative conținutul corespunzător și a-i imprima un spirit militant, orientîndu-se în direcția formării conștiinței noi revoluționare a pionierilor. Formațiile reprezentative ale pionierilor Capitalei aduc o contribuție prioritară la promovarea unei arte cu un bogat conținut formativ și un ridicat nivel artistic.

Moment de bilanț, de analiză și dezbateră cu exigență, într-un spirit critic, revoluționar a modului în care organizarea noastră a acționat pentru realizarea sarcinilor ce îi revin din documentele de partid și de stat, din orientările și indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la Forumul tineretului generației din 1980. În Mesajul adresat cu ocazia aniversării a 35 de ani de la crearea primelor detașamente de pionieri, alegerile constituie, totodată un prilej de proiectare, de decizie în ceea ce privește activitatea viitoare (decizia implicînd o alegere conștientă și răspunde, pe baza mobilizării și utilizării resurselor disponibile, unor cerințe sociale). Puternic însușești de mobilizarea îndemnuri cuprinse în magistratul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XIII-lea Congres al partidului, precum și la recentul Congres al F.D.U.S., cel mai tîrziu constructor al viitorului luminos al patriei — pionierii — vor dezbate și însuși temeinic, cu prilejul adunărilor de alegeri, documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R., stabilîndu-se măsuri concrete pentru creșterea contribuției copiilor la transpunerea acestora în viață; un accent deosebit se va pune pe întărirea răspunderii tuturor pionierilor, școlărilor și cadrelor care le îndrumă activitatea în realizarea exemplară a sarcinilor profesionale și obștești.

În perioada premergătoare celei de-a V-a Conferințe Naționale a Organizației Pionierilor, consiliile și comandamentele pionierești din municipiul București vor desfășura o intensă activitate politico-educativă în direcția găsirii unor modalități eficiente pentru crearea unui climat exigent de învățatură și muncă, prin mobilizarea pionierilor la ridicarea neînteruptă a nivelului calitativ la învățatură, creșterea combativității pionierești, aprecierea activităților organizate în colectiv, a spiritului de întruajutare la nivelul grupelor și detașamentelor, prin transformarea pionieriei într-un mod de viață pentru copii, o formă de activitate socială, un cadru organizat de manifestare a spiritului creator, dar și a celui critic și aut critic.

Ne angajăm să ne călăuzim în întreaga noastră activitate de educație revoluționară a pionierilor și șoimilor patriei în spiritul chemării adresate cu generoasă încredere de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la Marele Forum al comunistilor: „De la înalta tribună a Congresului Tineretului și copiilor țării, Uniunii Tineretului Comunist, celorlalte organizații revoluționare ale acestora vibranta chemare de a nu precupeți nimic pentru însușirea comorilor științei și culturii, pentru a se forma în spiritul tradițiilor revoluționare ale poporului și partidului nostru, de a munci fără preget pentru a deveni destoinici constructorii ai socialismului și comunismului, luptători înflăcărați pentru bunăstarea și fericirea poporului, pentru măreția României socialiste”.

Prof. VIORICA TIGHEL
președinte al Consiliului Municipal București al Organizației Pionierilor